

Megemlékezett irgalmáról,
Izrael házához való hűségéről.
A föld minden határa látta
Istenünk szabadítását.

Zsolt 98,3

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXXI. évf. 1. • (3984.)
2025. január 5. • Ára 445 Ft

Van remény mindannyiunknak

Ferenc pápa megnyitotta a Szent Péter-bazilika szent kapuját és a szentévet

Fotó: Vatican Media

Ferenc pápa 2024. december 24-én szenteste megnyitotta a Szent Péter-bazilika szent kapuját, amivel kezdetét vette a 2025-ös jubileumi év, majd szentmisét ünnepelt. A karácsonyi misén a Szentatya elnökölt, a főcelebráns Giovanni Battista Re, a bíborosi kollégium dékánja volt.

Az ünnepi liturgia a szent kapu megnyitásának szertartásával vette kezdetét a Szent Péter-bazilika előterében, a virágokkal feldíszített kapu előtt. A szertartás a 121. zsoltár éneklésével kezdődött: „Örvendezve megyünk az Úr házába.” Ferenc pápa ezt követően rámutatott: az Úr születésének, a mi halhatatlan reményességünknek ünnepén arra készülünk, hogy átlépünk a szent kapun. A lépések, amiket együtt készülünk megtenni, az egész Egyház zárándoklata, mely a béke tanúja. Ragaszkodva Krisztushoz, üdvösségünk sziklájához, az ő Igéje által megvilágosulva és kegyelméből megújulva lépünk át a küszöböt, s így lépünk be a kegyelem és a megbocsátás tengerébe, ahol minden ember találkozhat, elfogadva a remény útját, amely nem okoz csalódást.

A buzdító szavak után a Szentatya imádságot mondott, melyben Krisztus-

hoz mint fényes csillagunkhoz, a világ reményéhez könyörgött. Ezután a diakónus felolvasta az evangéliumot Szent János könyvéből (Jn 10,7–10): „Abban az időben így szólt Jézus: »Bizony, bizony mondom nektek: Én vagyok a juhok ajtaja. Mindnyájan, akik előttem jöttek, tolvajok és rablók, s a juhok nem is hallgattak rájuk. Én vagyok az ajtó: aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni, bejár és kijár, és legelőre talál. A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson. Én azért jöttem, hogy életük legyen, és bőségben legyen.»

Az örömhír meghirdetése után nyitották meg a Szent Péter-bazilika szent kapuját. Ferenc pápa csöndben imádkozott a kapu előtt, majd kerekesszékekben ülve bekopogott rajta, és megnyitotta azt. A szköla eközben ezt énekelte: „Ez az Úr kapuja, az igazak lépnek be rajta; belépek a te házádba, Uram; nyisd meg nekem az igazság kapuit; belépek, és hálát adok az Úrnak.” A Szentatyát segítőtje áttolta a kapun a bazilikába. A pápát a liturgikus szolgálattevők, a koncebráló bíborosok, püspökök, illetve azok a vendégek követték, akik az öt kontinenst képviselték, majd a más keresztény felekezetek képviselői léptek be a szent kapun.

(Folytatás a 2. oldalon)

Veres András győri megyéspüspök,
az MKPK elnöke gondolatai az új évré

„Az Embernek szórni a gyöngyöt”

Ha egy évvel ezelőtt bárkit megkérdeztünk, mit szeretne leginkább az új esztendőben, még a legnagyobb betegséggel küzdők is spontán választották: „Legyen béke!” Nos, elmúlt egy év, s mégsem örülhetünk a várva várt békének, hiszen nemcsak a távolabbi földrészekben, hanem a közvetlen szomszédságunkban is dúlnak az emberek ezreit pusztító esztelen harcok. S ami senki számára sem érthető: a politikai vezetők nem a béke útját keresik, hanem a további fegyverkezést sürgetik.

(Folytatás a 3. oldalon)

Egyházmegyéinkben is megnyílt a remény szentéve

Ferenc pápa karácsony szentestéjén nyitotta meg a vatikáni Szent Péter-bazilika szent kapuját, amivel kezdetét vette a jubileumi 2025-ös szentév. A Szentatya szándéka szerint minden megyéspüspök is ünnepélyesen meghirdette a szentévet a saját székesegyházában az egyházmegye

számára. 2024. december 29-én, Szent Család ünnepén hazai egyházmegyéink is csatlakoztak a világegyház jubileumi évéhez. Lapunk 5. oldalán átfogó képes összeállítást közlünk a szentév magyarországi egyházmegyei megnyitójáról, a teljesség igénye nélkül.

Otthonkeresésünk

Egész életünket meghatározza az otthonkeresés. Már csecsemőként is az ad biztonságot, hogy egy állandó helyen élünk, ahol napi rutin vesz körül bennünket, fürdetés, etetés, villanyoltás, ahol egy szerető édesanya és édesapa hangja, ölelése jelenti számunkra a mindent. Aztán ahogy cseperedünk, és tudatunk nyiladozik, egyre inkább kezdünk más emberekhez és dolgokhoz is ragaszkodni, hogy a már kialakult biztonságérzetünk tovább erősödjön, személyiségünk fejlődjön. Az óvodában, majd később az iskolában, sőt a plébániai hittanórán is egyre inkább otthon érezzük magunkat, közösségi lényünk ezáltal tud kibontakozni, fejlődni. Gimnáziumi éveink alatt már igazi barátságok kötődnek, amelyek egész életünkben elkísérnek minket. Az intézmény pedig, ahol fiatal éveinket töltöttük, s ami ellen olykor talán lázadoztunk, az évtizedek múlásával alma materre szelődül bennünk, és mindarra, amit ott kaptunk, paradicsomi állapotként tekintünk vissza, holott ez talán csak részben volt igaz.

Szülőhelyünk, városunk, tágabb környezetünk is az otthon állandóságát mélyíti a szívünkben. Az idő múlása nagy magasságokba emeli életünkben a települést, földrajzi-néprajzi tájegységet, amire hazánkként tekintünk, különösen, ha valamiért el kell szakadnunk tőle. S ha emberi kapcsolatok kötődnek mindezekhez, igazi otthonérzésünk lehet. Végére is egyet tudunk érteni Tamási Áronnal: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

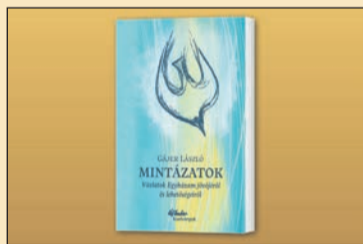
Am mintha feloldhatatlan ellentétben állna ezzel a Szentírás szava, különösen Szent Pál levelei, melyekben az apostol olyan otthonról beszél, ami nem e világból való. Hiszen amikor földi sátrunk összeomlik, Istentől kapunk nem kézzel épített hajlékot (vö. 2Kor 5).

De akkor hol is az otthonunk? Talán a kettő között, félúton, ahogyan azt a nagy görög gondolkodók tartották. Hiszen ha már-már a birtoklás illúzióját keltő otthonérzés alakul is ki bennünk, rá kell jönnünk, hogy a legjobb emberi kapcsolataink, a szülővárosunkhoz, alma materünkhöz kötődő legszebb élményeink is töredékesek. Rokonainktól, barátainktól hosszú évtizedek után a földi létben elköszönünk, az osztálytalálkozókon lassan-lassan kiürülnek a padsorok, a város utcáin is egyre nehezebben sétálunk már, és életünkben mindinkább a múlt, a jótékony emlékezés veszi át a legfőbb helyet.

Ha úgy keressük, építjük a földi otthonot, hogy tudjuk, az igazi az Isten oldalán, szívében vár ránk, akkor nem tévesztjük el a célt. De, véleményem szerint, igazából csak akkor tudunk otthonra lelni Isten országában, ha földi életünkben folyamatosan otthon keressük és építünk minden kapcsolatunkban, bármely életállapotunkban. És amikor megtapasztaljuk mindezek tökéletlenségét itt, e földi létben, akkor érezhetünk rá végességükre a Jóisten tervében. Ha mindezt barátok, emberi kapcsolatok hálójában, plébániai közösségekben tesszük, azáltal gyarapodunk, s a téren és időn túli valóságba nyúló tapasztalásunk lehet. Ezért 2025-ben is úgy legyünk otthonkeresők, hogy egymáshoz és Istenhez is közelebb lépve éljük életünket, bizalmunkat pedig a szerető Jóistenbe vessük. Ilyen személyes magasságokba emelve Kölcsey sorait hassunk, alkossunk, gyarapítsunk, s akkor biztosak lehetünk benne, hogy a haza fényre derül, és jó úton haladunk örök otthonunk felé is.

Istentől megáldott új évet kívánok minden kedves Olvasónknak!

Kuzmányi István
főszerkesztő

Gájer László könyve
az Egyház valóságáról
6. oldal

Közösségi emberré formál
Lothringer Éva SSS
a szociális testvérek kurzusáról
7. oldal

Szentévek emlékezete
Török Csaba írása
11. oldal

ISSN 0133-1205

25001

9 770133 120548

Élet Krisztus szolgálatában

ERŐFORRÁSOK/HIT

Készülünk együtt Bódi Mária Magdolna boldoggá avatására!

Bővebb információ a bodimariamagdolna.hu honlapon

VESZPRÉMI ÉRSEKSÉG
Ültérk birtok a jéni reményre

Van remény mindannyiunknak

Ferenc pápa megnyitotta a Szent Péter-bazilika szent kapuját

(Folytatás az 1. oldalról)

Ez utóbbi annak a jelképe, hogy 2025-ben ünnepeljük a Niceai Zsinat 1700. évfordulóját; az ökumenikus zsinat idején a keresztények még egységben voltak. A szkóla közben a jubileumi szentév *A remény zárandokai* című himnuszát énekelte.

Amikor a liturgikus menet a főoltárhoz ért, a diakónus az ünnepi kis trónszékre helyezte az evangéliummoskőnyvet. Ezután vette kezdetét a karácsony ünnepe meghirdetésének szertartása a *Karácsonyi martirologium* alapján. Majd eltávolították a leplet a kisdéd Jézust ábrázoló szoborról, és a világ öt kontinensét jelképező gyermekek virágcsokrokat helyeztek el a jászolnál. A diakónus megtömjénezte a Kisdéd szobrát, amely az evangéliummoskőnyv előtt helyezkedett el a Szent Péter-bazilika központi részén, a baldachinos Confessio-oltárhoz vezető lépcsősor előtt. Az evangélium után a Szentatya homíliája következett. Az alábbiakban a teljes szentbeszéd magyar fordítását közreadjuk.

„Az Úr egy fényel övezett angyala beragyogja az éjszakát, és átadja a pásztoroknak az örömhírt: »Nagy örömet hirdetek nektek, melyben része lesz az egész népnek. Ma született nektek az Údvőzítő, az Úr Krisztus, Dávid városában« (Lk 2,10–11). A szegények döbbenete és az angyalok éneke közepette megnyílik a földön az ég: Isten egyé lett közlünk, hogy olyaná tegyen minket, mint Ő. Alászállt közénk, hogy felemeljen és az Atya ölelésébe helyezzen minket. Testvéreim, ez a mi reménységünk. Isten Emmánuel, velünk-az-Isten. A végtelenül nagy kicsivé lett; az isteni fény felragyogott a világ sötétségében; az ég dicsősége megjelent a földön, egy Gyermekek kicsinységében.

Es ha Isten eljön, még akkor is, hogyha a szívünk egy szegényes jászolhoz hasonlít, akkor kimondhatjuk: nem halt meg a remény, a remény él, és mindörökké körülöleli az életünket! A remény sosem csal meg. Testvéreim, a szent kapu megnyitásával megkezdődött a nagy jubileumot: mindannyian beléphetünk ennek a kegyelmi üzenetnek a misztériumába. Ez az az éjszaka, amikor a remény kapuja feltárult a világon; ez az az éjszaka, amikor Isten ezt mondja mindannyiunknak: van remény a te számodra is! Van remény mindannyiunknak. És ne felejtsetek el, testvéreim, hogy Isten mindent

megbocsát, Isten mindig megbocsát! Ne felejtsetek el ezt, ami az Úrban való reménység megértésének egyik módja!

Ahhoz, hogy befogadjuk ezt az ajándékot, útra kell kelniünk, mégpedig a betlehemi pásztorok csodálkozásával. Az evangélium azt mondja,

hogy az angyali üzenet vétele után »késedelem nélkül útra keltek« (Lk 2,16). Ez az elveszett remény újra megtalálásának, szívünkben való megújításának, időnk és korunk reménytelenségei közepette megvalósuló elhíntésének jelzése: késedelem nélkül. Háborúkra gondolunk, gyerekekre, akikre lőnek, iskolákra és kórházakra, amelyekre bombákat dobnak.

Ne késlekedjünk, ne lassítsuk meg lépteinket, engedjük, hogy magához vonzzon minket a szépséges híradás! Késedelem nélkül induljunk, hogy lássuk az értünk megszületett Urat, könnyed és éber szívvel, találkozásra készen, hogy képesek legyünk lefordítani a reményt életünk helyzeteire! A keresztény remény ugyanis nem egy boldog vég, amelyet passzívan várhatunk: ez a remény az Úr ígérete, amelyet itt és most kell befogadnunk, ezen a szenvedő és vajúdó földön. Azt kéri tőlünk, hogy ne késlekedjünk, ne süppedjünk bele a megszokásainkba, ne ragadjunk bele a középszerűségbe és a lustaságba; Szent Agoston így mondaná: azt kéri tőlünk ez a re-

mény, hogy vessük meg a dolgokat, amelyek helytelenek, s legyen bátorságunk ezek megváltoztatásához; az kéri tőlünk, hogy az igazságot kereső zárandokokká legyünk, soha nem fáradó álmodókká, olyan emberré, akik engedik, hogy az Isten álma nyugtalanságot keltsen bennünk. Ez

lágban, alkalmazkodva annak mentalitásához, egy bátor pap és író így imádkozott karácsonykor: »Uram, valamiféle kint kérek Tőled, valamiféle nyugtalanságot, valamilyen megbánást. Karácsonykor szeretnék újra elégedetlen lenni. Boldog, de elégedetlen is. Boldog azért, amit te teszel, elégedetlen a saját hiányzó válaszáért. Kérlek, vedd el tőlünk hamis békéinket, és fektess a mi mindig is túlságosan teli »jászolunkba« egy töviskoszorút! Add a szívünkbe valami másnak a vágyását!« (A. Pronzato: *La novena di Natale*). A vágy valami nagyobbra. Ne álljatok meg! Ne felejtsetek el, hogy az állott víz az első, amelyik megáll.

A keresztény remény éppen ez a »valami más«, amely azt kéri tőlünk, hogy »késlekedés nélkül« induljunk útnak. Tőlünk, az Úr tanítványaitól pontosan ezt kéri: találjuk meg Őbenne a legnagyobb reményt, hogy aztán késlekedés nélkül hordozzuk azt úgy, mint a fény zárandokai a világ sötétségében. Testvéreim, ez a jubileum a reménység ideje! Arra hív minket, hogy fedezzük fel újra az Úrral való találkozás örömét, arra hív, hogy újuljunk meg lélekben, és elkötelezzük, hogy alakítsuk át a világot, hogy valóban jubileumi legyen ez az idő: legyen az a haszon logikája által elcsúfított anyaföldünk számára; az igazságtalan adósságok által sújtott legszegényebb országok számára; mindazok számára, akik a régi és újfajta szolgaságok rabjai!

Mindannyiunké annak az ajándéka és kötelezettsége, hogy reményt vigyünk oda, ahol az már elveszett: oda, ahol megsebesült az élet; az elárult várakozások, az összetört álmok, a szívet győtrő bukások körébe; annak fáradtságába, aki már nem bírja tovább, annak keserű magányába, aki legyőzöttnek érzi magát, a lelket tépő szenvedésbe; a bebörtönzöttök hosszú és üres napjaiba, a szegények szűk és fagyos utcáira, a háború és erőszak által megszentelt helyekre. Azért kezdődik meg a jubileum, hogy mindenki megkapja az evangélium reményét,

a szeretet reményét, a megbocsátás reményét.

Nézzünk a jászolra, menjünk a jászolhoz! A jászolra, Istennek a Kisdéd Jézus arcán megmutatózó gyöngédségére tekintve megkérdezhetjük magunktól: »Él-e a szívünkben ez a várakozás? Itt van-e a szívünkben ez a remény? [...] Istennek a bizalmatlanságainkat és félelmeinket legyőző kedvességét szemlélve szemléljük a ránk váró remény nagyságát is! [...] Ez a reménylátomás világosítsa meg nap mint nap az utunkat!« (C. M. Martini: *Omelia di Natale*, 1980). Testvéreim, ezen az éjjelen te vagy az, aki előtt megnyílik Isten szívének »szent kapuja«. Jézus, a velünk-az-Isten, érted, értünk, minden emberért születik. S tudod, Vele együtt kivirágzik az öröm, Vele együtt megváltozik az élet, Vele együtt a remény nem csal meg.

A karácsonyéjeli ünnepi szentmise záróáldását követően a Szentatya a Kisdéd szobrát a kerekesszékekben az ölebe véve, a világ öt kontinensét jelképező gyermekek kíséretében a bazilika oldalhajójában található betlehemhez vitte, és a diakónus ott helyezte el a Kisdédet.

A Szent Péter térre 2024-ben az olaszországi Gradóból érkezett a betlehem. A kompozíció sajátosan a lagúnák, a tenger világába helyezi a születés jelenetét. Ennek magyarázata, hogy a kis Velenceként is emlegetett város egy szigeten helyezkedik el a Trieszti-öbölben. A Szent Család egy szigeten, egy hagyományos gradói nádkunyhóban kapott helyet; a betlehemet a tengerparti élet mindennapjait élő személyek jelképes ábrázolása is díszíti. A Szent Péter téren elhelyezett 29 méter magas, impozáns lucfenyő a Trento melletti Ledróból érkezett.

Ferenc pápa december 29-én a lateráni Keresztelő Szent János-főszékesegyház; január 1-jén a Santa Maria Maggiore-bazilika, majd január 5-én a falakon kívüli Szent Pál-bazilika szent kapuját nyitotta meg. Ebbe a sorba illeszkedett még a római Rebibbia női börtön, ahol december 26-án a Szentatya ugyancsak szent kaput nyitott meg.

Kuzmányi István
A pápai homíliát fordította:
Török Csaba
Fotó: Vatican Media

A testvériséget a nyitott szívek hozzák létre

A Szentatya először nyitott meg szent kaput egy börtönben

A múlt év karácsonyának másnapján, Szent István első vértanú ünnepén (december 26.) Ferenc pápa a római Rebibbia börtön új szárnyában megnyitotta a 2025-ös jubileumi szentév második kapuját, ahol szentmisét is ünnepelt a rabokkal. A szentévek történetében ez az első alkalom, hogy egy pápa börtönben nyit meg szent kaput.

„Azt akartam, hogy a második szent kapu, amelyet megnyitok, itt, egy börtönben legyen” – mondta Ferenc pápa. A Szentatya a Rebibbia börtönbe érkezve arról beszélt, milyen fontos, hogy megnyíljon az ottani ajtó. A börtön Miatyánk-templomá-

ban hangsúlyozta, szeretné, ha mindenkinek „lehetősége lenne arra, hogy kitarja a szíve ajtaját, és megértse, hogy a remény soha nem csal meg”.

Miután a Szentatya maga is átment a szent kapun, a börtön területén található templomban misét mutatott be. Homíliájában kitért látogatásának történelmi okára, és „a nyitás gyönyörű gesztusának” nevezte azt. De a pápa az ajtók egyszerű kinyitásánál többre bízta a jelenlévő foglyokat: nyissák meg a szívüket. A testvériséget a nyitott szívek hozzák létre – mutatott rá beszédében.

A Szentatya figyelmeztetett arra, hogy a bezárt, kemény szív megakadályozza, hogy éljünk. Kifejtette, a jubileumi év kegyelmet ad nekünk, hogy „kitárjuk” szívünket a remény-

re. A remény még a legnehezebb és változó időkben sem okoz csalódást.

Figyelmeztetett az egyházfő, hogy „amikor a szív bezárul, keménnyé válik, mint a kő; elfelejti a gyengédséget”. Ezért van szükség arra, hogy a szívünk ajtaját nyitva tartsuk, még a legnehezebb helyzetekben is. Ferenc pápa befejezéséül arra emlékeztette a jelenlévőket, hogy az általa nyitott szent kapu „a szívünk ajtajának jele”. A pápa ismét imákat kért, és megerősítette a jelenlévőket abban, hogy ő is valóban imádkozik értük, „ez nem csak egy szófordulat”.

A szentmise végén a foglyok és az örök közül néhányan ajándékokat nyújtottak át a pápának, köztük a szent kapu kicsinyített másolatát,

amelyet a börtönben lévő férfiak készítettek menekültek csónakjaiból származó fából. A női foglyok pedig egy kosarat ajándékoztak neki, amelyben olaj, sütemények és kerámiák

voltak. A börtönigazgatóság egy volt tisztje, Elio Lucente festőművész *Krisztus mint Megváltó* című festményét ajándékozta Ferenc pápának, a Szentatya pedig a börtönnek

egy pergament adott át, amely megemlékezik az ünnepi eseményről.

Ferenc pápa nem először nyit meg rendkívüli helyen szent kaput. 2015. november 29-én Afrikában nyitotta meg az irgalmasság szentévének első szent kapuját, Banguiban, a Közép-afrikai Köztársaság fővárosának székesegyházában. Szintén abban az évben, december 18-án pedig egy különleges szent kaput nyitott meg a Szentatya, a római karitás Don Luigi di Liegrórol nevezett hajléktalanszállójának egyszerű üvegkapuját Rómában, a Termini főpályaudvaron.

Fordította:
Kuzmányi István
Forrás és fotó: Vatican News
angol nyelvű szerkesztősége

„Az Embernek szórni a gyöngyöt”

Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke gondolatai az új évre

(Folytatás az 1. oldalról)

Hányszor gondolta és mondta az ember egy-egy pusztító háború után: soha többé ilyen szörnyűséget! S lám, nem tanult semmit az emberiség a korábbi idők életeket kioltó hatalmas viharaiából.

Hívó emberként gondolkodva a háború borzalmairól, nem tudunk másra következtetni, minthogy mindez azért történik, mert az emberek elfordultak Istentől, vagy tudomást sem vesznek róla és az evangéliumáról. Pedig „Ő az Áldás, Ő a Béke / nem a harcok istensége” (Babits Mihály: *Zsoltár gyermekhangra*). De mielőtt ennek felelősségét csak másokra hárítanánk, vizsgáljuk meg magunkat mi, hívó emberek is, hogy ugyan milyen lelkiület él bennünk. Nem vagyunk-e mi is ellenségeskedők, gyűlölködők akár egymással szemben is a családban, a munkahelyen, szűkebb-tágabb környezetünkben? Hogyan vélekedünk, nyilatkozunk egymásról? A háború ezen kisebb fegyverei, mint kézigranátók, nincsenek-e ott a mi kezünkben is? Vagy talán néha még ki is élesítjük azokat? Miért gondoljuk, hogy a háborút mások csinálják, ha mi is naponta kisebb háborúkat szítunk és vívunk?

Karácsonykor örömmel emlékezünk meg az Isten Fiának megtestesüléséről, aki békét hozni jött a világba. Az ő eljövételéről már több száz évvel korábban azt jövendölte a próféta, hogy akkor majd az emberek „kardjukból ekevasat kovácsolnak, a lándzsájukból meg sarlót. Nem ragad többé kardot nemzet nemzet ellen, nem tanulják többé a hadviselést” (Mik 4,3). Nos, a béke Istene eljött, csak a béke nem érkezett meg. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy a fegyverek sem tűntek el, sőt, talán még sohasem állították elő akkora mennyiségben, mint éppen napjainkban. Ezért mi magunk is felelősek vagyunk. Pedig karácsonykor annyira örültünk, és áhitattal hallgattuk a „szent dal csendjét / majd a szent csendet / káoszban fogant / újjászült rendet / játékot, harcot / s a

Fotó: Merényi Zita

végén békét” (Kárpáti Tibor: *Gyöngyöt az Embernek*). Tartósan mégsem tudunk örülni az Isten adta békének, mert sok ember szívében csak karácsony ünnepére születik meg a béke, vagy még akkor sem. Kitartóan kell imádkoznunk a béke megszületéséért! Imádkozunk azért, hogy mi magunk is a békesség eszközei lehessünk, és minél több ember fogadja be Isten békéjét. Ha valódi békét akarunk, akkor nem a háborúra kell készülnünk, hanem Isten szeretetét kell a szívünkbe fogadnunk, amely „türelmes, jóságos, nem féltékeny, nem kérkedik, nem tapintatlan, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel, nem örül a gonoszságnak, örömet az igazság győzelmében leli” (vö. 1Kor 13,4-6).

Immár egy éve, hogy Ferenc pápa kérésére az imádság évét tartjuk, amely arra hivatott, hogy a december 24-én megnyitott szentévet készítse elő. Hála Istennek, mind az egyének, mind a közösségek hallgattak a Szentatya hívására, és sokan igyekeztek elmélyülni az imádságos életben. A csöndben, zárt ajtó mögött végzett egyéni imádságok, a családi otthon melegében vagy a templomi közösségekben mondott imák, a szentségimádások, a zarándoklatok számtalan alkalmat kínáltak az Istennel való meghitt ta-

lálkozás megélésére. Közben arra is rájöttünk, amire a szentek számtalanszor felhívták a figyelmünket, hogy az imádságra nem Istennek van szüksége, hanem nekünk, embereknek. Miközben imádkozunk, feltárul előttünk Isten minden ember iránt megnyilvánuló atyai szeretete, amelyet megismerve mi is vágyat érzünk e szeretet megélésére. Ez hozzásegít bennünket ahhoz, hogy a „remény zarándokaiaként” együtt akarjunk haladni Isten országa felé. Így tudunk tanúságot tenni az üdvösség reményéről azoknak a testvéreinknek is, akik keresik Istent s az ő országát. A Szentatya hívja a keresztényeket Rómába a szentévi kezdeményezésére, de a búcsúnyerés számtalan lehetőségét kínálja azok számára is, akiknek nem áll módjukban Rómába zarándokolni. Az előttünk álló évben éljünk hitünk és keresztény életünk megújításának ezen lehetőségeivel! Mindnyájunknak nélkülözhetetlen szüksége van a reményben való megerősödére, de nem kevésbé szükség van rá a világnak is, amelyben a reményvesztettség, a kiegészés és a kiüresedés számtalan jelenséggel találkozunk.

Az esetleges római zarándoklatokra gondolva hálával kell emlékeznünk arra a nagy ajándékokra, amelyben mintegy három ezer testvérünkkel ré-

szünk lehetett az elmúlt esztendőben. A Szentatya személyes kihallgatáson fogadta Rómában azokat a magyar zarándokokat, akik azért látogattak el Szent Péter sírházához és utódjához, a pápához, hogy megköszönjék neki a hazánkban tett 2023. évi látogatását. A Szentatya budapesti látogatása alkalmával sem rejtette véka alá örömet, hogy itt lehet nálunk, de Rómában is sokféle módon jelét adta szimpátiájának és irántunk való szeretetének. Ősi szokás szerint a zarándokok meglátogatták a négy nagy bazilikát, sőt a Szent Kallixtus-katakombába is eljutottak. A pápai himnusz mellett mindenütt felzengett a magyar himnusz is, amely minden jelenlétét mélyen megérintett. Jó volt Rómában katolikusnak és magyarnak lenni! Egy ilyen zarándoklat után másképpen rezonál az ember lelkében a jézusi kijelentés: „Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapui sem vesznek rajta erőt” (Mt 16,18).

Szükségünk is van ezekre a megerősítő élményekre, mert a mögöttünk hagyott év bizony sok szomorúságot és csalódottságot is hozott egyházi életünkbe. Egyházzal szemben számtalan jogos, ugyanakkor számtalan alaptalan támadásra is sor került. Együttérzéssel gondolunk azokra, akik egyházi személyektől vagy egyházi intézményekben dolgozóktól szenvedtek el életre szóló lelki és testi bántalmazást. Imádkozunk értük rendszeresen, valamint igény esetén segítségét is igyekszünk biztosítani számukra, hogy sikerüljön feldolgozniuk ezt a lelki traumát. Minden ilyen eset elfogadhatatlan, történjen az bárhol. Ferenc pápa útmutatása nyomán már évek óta igyekszünk a felderítés mellett a megelőzés érdekében is határozott lépéseket tenni. Azt is látjuk,

hogy ezek az esetek alkalmat adtak az egész Egyház elleni támadásokra, úgy tüntetve fel ezeket a bűnöket, mintha ezek tipikusan csak egyházi személyekkel és intézményekkel lennének kapcsolatosak. Anélkül, hogy ezek súlyosságát relativizálni akarnánk, meg kell említeni, hogy szakértők szerint a gyermekbántalmazás ezen formái csak töredékében kapcsolódnak egyházi személyekhez vagy intézményekhez. A sajtóban viszont döntő részt csak ezekkel az esetekkel foglalkoznak, és ezzel azt a látszatot keltik, mintha fordított lenne a helyzet. Mindazonáltal

az egyházi személyek döntő többsége törekszik az élet-szentségre, és szolgálatát példás módon látja el. Hála és köszönet kitaró szolgálatukért!

Az elmúlt esztendőben az imént említett bűnök miatt, de egyfajta újraéledő egyházellenesség miatt is, számtalan támadás érte az Egyházat. E jelenség alapos elemzésére itt nincs lehetőség, de azt tény-szerűen meg lehet állapítani, hogy egy tudatos és szervezett támadássorozatról van szó. Valószínűleg ennek nem is lesz egyhamar vége, mert azok az erők, amelyek e szálakat mozgatják, a papok bűneit csak ürügyként használják tevékenységükhöz. A támadásuk oka abban keresendő, hogy a katolikus értékrend zavarja a saját ideológiájuk terjesztését, ezért okot keresnek az Egyház hitelének és hitelességének csorbítására. A támadóknak tudniuk kell, hogy az Egyház elutasítja korunk bűneit akkor is, ha saját tagjai követik el, de akkor is, ha társadalmilag széles körben követik el azokat. Korunk természetellenes ideológiája, életellenessége a hívó ember részéről mindenképpen elutasítást nyer, akkor is, ha erős zakkal, ha megalázással akarják annak elfogadására kényszeríteni. Jézus szavai adnak erőt hozzá: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért” (Mt 5,10).

Az új év küszöbén újítsuk meg mindnyájan Krisztushoz és az ő Egyházához való tartozásunkat! Ne féljünk a jövőtől, s ne féljünk a gonosz ármánykodásától sem! Tudatosítsuk magunkban – ha kell, naponta –, amit Jézus mondott: „Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de biztatok, mert legyőztem a világot.” (Jn 16,33)

Ebben az évben sem kell mást tennünk, mint törekednünk arra, ami a hívó embernek mindenkor feladata: „tenni az Isten / felé pár lépést / átlépni közben / árkot, göröngyöt / és az Embernek / szórni a gyöngyöt” (Kárpáti Tibor: *Gyöngyöt az Embernek*).

Minden kedves Olvasónak Istentől áldott új esztendő kívánok!

„
Ha valódi békét
akarunk, akkor nem
a háborúra kell
készülnünk, hanem
Isten szeretetét kell
a szívünkbe fogadnunk,
amely „türelmes,
jóságos, nem féltékeny,
nem kérkedik, nem
tapintatlan, nem gerjed
haragra, a rosszat nem
rója fel, nem örül
a gonoszságnak,
örömet az igazság
győzelmében leli

szerezném egyértelművé tenni, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) és a Magyar Katolikus Egyház az áldozatok és az érintett plébániái közösségei mellett áll. Fontos azt is újra és újra tudatosítani, hogy a papság és

Gyerekek karácsonyoztak a győri püspökkel

Harmadik alkalommal szervezte meg a Győri Egyházmegyei Karitás az a Gyerekek karácsonya elnevezésű akcióját, melynek keretében húsz nehéz sorsú gyermek részesülhetett meglepetésben. Az ünnepélyes ajándéktáadásra 2024. december 19-én délután került sor a karitás szervezett győri központjában.

Az ünnepség elején Lőrincz Attila karitásigazgató köszöntötte a résztvevőket. Ismertette az akció lényegét, miszerint a Karitás a gyerekek előzetesen megírt karácsonyi kívánságait igyekszik célzottan teljesíteni. Felidézte: bár sok utánajárás és szervezést igényel a feladat, mégis nagy lelkesedéssel végzik, mert tudják, milyen csillogó tekinteteket és együtt megtapasztalt gyermeki örömet kapnak cserébe.

Lőrincz Attila köszöntője végén áldott, békés karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánt. Ezután rövid, vidám műsor következett az egyik karitás munkatárs előadásában, aki egy tanulságos mese cselekményébe vonta be a jelen lévő gyerekeket, sok kacagató pillanatot szerezve.

Veres András győri megyéspüspök beszéde elején a gyerekekkel együtt kiszámolta, hogy hányat kell még aludni karácsonyig, majd kiemelte, hogy

bár az ajándékozás most kicsit korábbra esett, figyeljünk Jézus Krisztusra, aki kétezer évvel ezelőtt a szeretet jegyében született erre a világra. Zárásként a jelenlevők együtt elénekelték a Mennyből az angyal kezdetű népéneket. A főpásztor után ünnepélyesen megáldotta az ajándékokat, majd egyenként átadta a gyerekeknek. Az ajándékbontás izgalmaival együtt nőtt a vidám gyereksívaj, majd búcsúzóul a Pedró Pékség jóvoltából egy-egy mákos és diós bejglit, valamint szaloncukrot ajándékozott a családoknak a Győri Egyházmegyei Karitás.

Forrás és fotó:
Győri Egyházmegyei
Karitás

A BIBLIA ÜZENETE

„Gyűjtsen világosságot a szívetekben!”

Ef 1, 3–6. 15–18

Karácsony napjaiban talán különös a „menyekben élő Krisztusról” olvasni. Hiszen éppen földi születését ünnepeltük. A hitünk titka azonban éppen az, hogy a menny magasából közénk jött Isten, az „egészen más” emberré lett, hogy velünk legyen. Az *Efesusiaknak írt levél* szerzője Isten végtelen idejének és üdvözítő tervének távlatába helyezi az emberi történelmet, s benne a megváltás csodáját.

Ebben a vasárnapi szentlelkében egymást követi a hit néhány kulcskifejezése: az áldás, a kiválasztás, a teremtés, a fogadott fiúság. A szerző ünnepélyes hangulatban sorolja, mi mindent kaptunk Istentől. Persze nemcsak az az érdekes, hogy mit kaptunk, hanem az is, hogy miért kaptuk. Isten „szeretettől”, „jóságosan” cselekedett, „fölséges” kegyelemmel, „szeretett Fiában megajándékozva” minket. Bizony, olyanok ezek a szavak, mint egy himnusz sorai, vagy kissé bátrabb párhuzammal, mint izzók egy díszes karácsonyfán, amelyek Isten szeretetét, gazdag ajándékait világítják meg szelid fénnel.

A „fogadott fiúság” a *Szentírásban* azt hangsúlyozza, hogy Isten beavat a teljes örökségébe, hogy meg akarja osztani velünk valóságos isteni életét. A dolgot kissé megfordítva úgy is érthetjük, hogy amikor vallásos, hívő módra élünk, nem valami mesterkéltséget teszünk, hanem olyasmit, ami megfelel legmélyebb emberségünknek. Ha Isten az ő Fiában beavatott a saját életébe, akkor mi is beavathatjuk őt a mi életünkbe, amelyben persze ott a sok kétely,

bizonytalanság, küzdelem és gyengeség. Az efezusi levél szerzője mindenestre tele van reménységgel, tele az újonnan kapott istenfiúi méltóság feletti örömmel.

”

A hit önmagában is tény, de többet jelent, ha szeretetben tevékeny lesz. A bizonytalankodókat olykor rá kell döbenteni, hogy amit tesznek, nem természetes, hanem hitükről tesz tanúságot.

A szerző másrészt azért imádkozik, hogy a Lélek „gyűjtsen világosságot” a hívek szívében, és így ismerhessék meg Isten kegyelmét. Nem csak a természet retten meg a mély decemberi sötétségtől. Az ember is hátrahőköl, ha belegondol mindabba a rosszba, amire az emberség képes. A világosság a sötétségben világít, kezdetben csak mécsvilággal, azonban Isten segítségével mind bátrabb ragyogással. Aki a Lélek ajándékaival vigasztal, az emberség természetfeletti hivatására emlékeztet, ezt a hitet őrizi a világ éjszakájában.

Martos Levente Balázs

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (53.)

Görögkatolikus Egyházunk a bizánci hagyományhoz alkalmazkodva a legnagyobb ünnepek között tartja számon és ünnepli január 6-án a vízkeresztet. Elnevezése: Jézus Krisztus megkeresztelkedése a Jordán folyóban. De nevezik Úrjelenésnek is, mert ezzel tűnt fel a világ számára Jézus, hogy majd elkezdje a názáreti zsinagógában a nyilvános működését. Az Istenjelenés címet is viseli, mert ekkor történt a teljes Szentháromság bemutatkozása.

Olyan nagy ünnep ez, hogy bevezetéseként vigíliája is van, amikor a királyi imaórákat végezzük. Éppen úgy, mint karácsony előtt. (Harmadszor pedig húsvét előtt végezzük, mégpedig nagypénteken. Tehát a liturgikus év folyamán három alkalommal fordul elő ez a szertartás.) Maga a „királyi” elnevezés is az ünnep nagyságára utal, ugyanis a császári időkben maga az uralkodó is részt vett ezen az istentiszteleten.

A vízkeresztű királyi imaórák szerkezete azonos a karácsonyival. Tartalmában pedig itt is két gondolat köré csoportosul a mondanivaló. Az egyik: Jézus Krisztus megkeresztelkedése a Jordán folyóban. A másik pedig: a mi keresztességünk, annak hatásaival. Az előbbiről szólnak a liturgikus énekek: a tropár, a sztihiák, a konták; illetve az evangélium is. Az utóbbiról jövendölnek a zoltárok, az ószövetségi olvasmányok, valamint az apostoli szakaszok.

Az imaórákban előírt három szokásos zoltár közül csak egy marad meg, kettő újként jelentkezik. Fontos szempont: mindegyiket úgy választották, hogy valamilyen mértékben szerepel bennük a víz, illetve Isten valamelyik nagy tette a vízzel kapcsolatban.

Az első imaóra 22. zoltárában az sejtik fel, hogy a keresztelésre jövő embernek az Úr jó pástorként mennyire gondját viseli. A víz, az olaj, a terített asztal a beavató szentségekre utal. A 26. zoltár a jövőt mutatja be számára. Mivel a megvilágosító Isten az Üdvözítő is, nincs mitől és kitől félni. A harmadik imaóra 28. zoltárában arról hallunk, hogy Isten szava a vizek

fölköztet. Nem nehéz itt észrevenni az evangéliumi beszámolót, mely szerint az Atya szózata hangzott az égből Jézus megkeresztelkedésekor. A 41. zoltár a keresztelkedni akaró ember vágát fejezi ki: mikor jön már el az idő, hogy Isten elé álljak? A hatodik imaóra 7. zoltárában arról olvashatunk, hogy Isten a Vörös-tengeren is átvezette a választott népét, miközben megsemmisítette az ellenséget. Majd a sziklából csodásan vizet fakasztott. Tudjuk, a keresztvíz által nekünk még nagyobb megmentést és csodát adott. A 76. zoltár második részében sokszorosan is szó van a vízről, amely fölött Isten Szava mennydörög – ismét elővetítve az evangélium beszámolóját. A kilencedik imaóra 92. zoltára Isten uralmáról szól: még a háborgó tengernél is nagyobb az ereje. A 113. zoltárban ismét a Vörös-tengeren való átkelésről esik szó. Isten megszabadította választott népét a víz segítségével, a keresztény embereket pedig a keresztvíz révén juttatja a mennyek országába.

Természetesen az ószövetségi olvasmányok és az Egyház hagyatékából származó énekek is hasonló ünnepi gondolatokat tartalmaznak.

Ivancsó István

JANUÁR 5., KARÁCSONY UTÁNI 2. VASÁRNAP (Simon, Emilia) – Sir 24,1–4; 12–16 (Isten bölcsessége a választott nép között lakott.) – Ef 1,3–6.15–18 (Isten arra rendelt minket, hogy fogadott fiakká legyünk.) – Jn 1,1–18 vagy Jn 1,1–5.9–14 (Az Ige testté lett, és közöttünk lakott.) – **Énekrend:** Ho 16 – ÉE 517, Ho 16 – ÉE 32, Ho 18 – ÉE 37, Ho 41 – ÉE 55.

JANUÁR 6., HÉTFŐ – URUNK MEGJELÉSE (VÍZKERESZT) FŐÜNNEPE (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) – Iz 60,1–6 (Az Úr dicsősége felragyogott fölötted.) – Ef 3,2–3a.5–6 (A Szentlélek kinyilatkoztatta, hogy a pogányok is társörökösök.) – Mt 2,1–12 (Láttuk csillagát napkeleten, és eljöttünk, hogy hódoljunk előtte.) – **Énekrend:** Ho 43 – ÉE 523, 415, Ho 43 – ÉE 59, Ho 44 – ÉE 525, Ho 41 – ÉE 55.

JANUÁR 7., KEDD – Penyaforti Szent Rajmund emléknappja (Attila) – 1Jn 3,22–4,6 – Mt 4,12–17.23–25 – **Zsolozsma:** II. zoltárhét.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az élet fája

Karácsonykor templomainkat és a családi nappalit a gazdagon díszített fenyő látványa tölti be. Mintha csak a karácsony utáni második vasárnap kezdő könyörgését váltaná valóra: „Mindenhát, örök Isten, te vagy híveid világossága. Áraszd jóságosan mennyei dicsőségedet az egész világra, hogy minden nép fölött felragyogjon tiszta fényed!”

A karácsonyfa megleveníti az élet fáját, amiről a *Szentírás* végén, a *Jelenések könyvében* azt mondja az Úr: „a győztesnek az élet fájáról adok enni, amely Isten Paradicsomában van” (Jel 2,7). Akik tehát hisznek Krisztusban, aki születése, keresztalála és feltámadása által új életre hívott meg bennünket, azok a teremtés eredeti rendjét élvezhetik. Őket Isten Jézusban elrejtett bölcsessége táplálja. Talán ezért is aggattak régen konzekrálatlan ostyát a fenyő ágaira. Hiszen a „hópehely ostya, csöpp búzakenyér” éppen olyan titokzatos módon elég Isten teljességének befogadására, mint a ma született csecsemő teste, akiben Isten a kezünkbe adta önmagát.

Mielőtt a fenyő a karácsonyi események szimbólumává vált volna, annak az ősi fának az

örökzöld és almával díszített hasonmása volt, ami a Paradicsomkert közepén állt, és amiről a tudásra, a jó és a rossz megkülönböztetését adó isteni bölcsességre vágyó Ádám és Éva szakított. Rájuk évszázadok óta december 24-én emlékezünk, a kora újkorban még a teremtésüket, az ősbűnt és a kiűzetést megjelenítő misztériumjátékkal tették ezt.

Karácsonykor a bűnbeesés története helyett ma már betlehemest adnak elő a gyerekek. A fenyőt almák helyett díszes gömbök díszítik, ostya helyett csillogó papírba kötözött szaloncukrot, a kigyót jelképező szalagok helyett pedig csillogó sujtásokat és égősorokat helyezünk az ágakra. A teremtő Isten viszont továbbra is otthonosan mozog a teremtés kertjében, meglátogatja az emberiséget, és szent Fia által isteni bölcsességgel táplálja fogadott gyermekeit: „ez mutatja meg nekünk az igazság útját, és ez adja meg az örök élet reményét” (a karácsony utáni második vasárnap felajánló könyörgése).

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Chozibai Szent György

Január 8.

Egyszerű szerzetesi élet volt az övé, hasonlóan másokhoz, akikről semmit nem tudunk. Jámbor, egyszerű körülmények között élő családba született. Gyerekkora nem telt gondtalanul: korán elvesztette szüleit, s néhány komor esemény is beárnyékolta ifjúkorát: éhínség, földrendés, „megmagyarázhatatlan” égi jelenségek, amelyek nyugtalaníthatták a VII. századi embereket. Györgyben mindezek komolyságot és bűnbánó lelkiületet ébresztettek. Nagybátyja, aki mint árvát a házába fogadta, el akart vetetni vele egy lányt, de ő inkább egy közeli kolostorba vonult vissza, ahol egy másik nagybátyja volt az előjáró.

Rövid idő múltán útra kelt, hogy csatlakozzék testvérehez, Hérakleidészhez, aki hosszú ideje a Jordán mellett élt remeteként egy magányos cellában, amely a kalamoni (ma Dayr Hajla) kolostorhoz tartozott. Mivel azonban György még nagyon fiatal volt a remeteséghez, testvére a közeli Choziba kolostorába vitte. A kolostor a Jeruzsálemből Jerikóba vezető út mentén helyezkedett el, egy kopár, ma Wadi Kelt néven ismert völgyben. A kolostor még ma is lakott, a VII. században pedig virágzó közösség élt itt. Akkor számos remete tartozott a kolostorhoz, akik a környező hegyvidék barlangjaiban éltek. Györgyöt méltónak találták a szerzetesi életre, a novíciátus letelével pedig csatlakozhatott Hérakleidészhez. Testvére vezetésével a csendes magába szállás, az istenközelség és a békesség évei következtek. Míután Hérakleidész meghalt, György egy ideig még ott maradt a magányban, bár a kolostorban, melyhez a cella tartozott, diakónusként szolgált.

Nem sokkal ezután nyugtalanság tört ki a kalamoni kolostorban, és a szerzetesi fegyelem hirtelen meglazult. Ekkor György, álombeli

látomástól vezetve visszatért Chozibába, ahol egykor elkezdte szerzetesi életét.

György itt is folytathatta hivatását, a remeteéletet, amelynek lényegéhez tartozott, hogy voltaképpen egyedül Isten tekintete előtt zajlott. S bár a remeték kapcsolatban maradtak kolostorukkal, valójában az ott élő testvérek sem tudták, társaik mivel töltik napjaikat a cellákban. Hétvégeken György is rendszeresen ellátogatott a kolostorba, hogy diakónusként részt vegyen a szentmisén és a testvéri étkezéseken. A nagy közös munkák során is megjelent a kolostorban, hogy részlet vállaljon a feladatokból.

A kenyérsütést különösen szerette. A legnagyobb nyári hőségben is szívesen magára vállalta a kemence fűtését, amit más nem tett meg. György nemcsak az áldozatvállalás miatt volt hajlandó erre, hanem azért is, mert Choziba a vendég szeretet háza volt: éjjel-nappal nyitva állt a zarándokok és mindenekelőtt a szegények előtt, s a kenyereket a betérők számára is készítették. György a kenyérsütéssel remeteként, az emberektől elvonulva is gyakorolhatta a felebaráti szeretetet.

A perzsák 614-ben elfoglalták Jeruzsálemet. A hegyekben épült kolostorokat is feldúlták. A szerzetesek elmenekültek, a remeték pedig igyekeztek elbújni a barlangok mélyén. Sokakat közülük elhurcoltak vagy megölték. Györgyöt is elfogták, de csodálatos módon bántatlanul elengedték. Jerikóba menekült, majd miután a megszállók elvonultak, felment Jeruzsálemből. Ahogyan a szerzetesek visszatelepelhettek Chozibába, ő is hazatért, de már nem a cellájába. A szigorú aszkézistól és a kiállt megpróbáltatásoktól legyengült, így utolsó napjait a kolostorban töltötte.

L.K.

A hét liturgiája

C év

JANUÁR 8., SZERDA (Gyöngyvér, Szeverin, Szörény) – 1Jn 4,7–10 – Mk 6,34–44.

JANUÁR 9., CSÜTÖRTÖK (Marcell, Juliánusz) – 1Jn 4,11–18 – Mk 6,45–52.

JANUÁR 10., PÉNTEK (Melánia, Vilmos) – 1Jn 4,19–5,4 – Lk 4,14–22a.

JANUÁR 11., SZOMBAT (Ágota, Szalvia, Tasziló) – 1Jn 5,5–13 – Lk 5,12–16.

JANUÁR 12., VASÁRNAP – URUNK MEGKERESZTELKEDÉSE ÜNNEPE (Ernö, Erna, Cezarina) – Iz 42,1–4.6–7 (Íme, az én szolgám, akiben kedvem telik.) vagy Iz 40,1–5.9–11 (Mindenkinek meglátja majd az Úr dicsőségét.) ApCsel 10,34–38 (Az Úr föltekintett a Szentlélekkel.) vagy Tit 2,11–14; 3,4–7. (Isten megmentett minket a Szentlélekben való újjászületés és megújulás fürdőjében.) – Lk 3,15–16.21–22 (Amikor Jézus megkeresztelkedett és imádkozott, megnyílt az ég.) – **Énekrend:** Ho 45 – ÉE 523, Ho 45 – ÉE 61, Ho 133 – ÉE 163, Ho 274 – ÉE 361.

Egyházmegyékben is megnyitották a szentévet

2024. december 29-én, a Szent Család ünnepén a szentévet megnyitó egyházmegyei szertartások a legtöbb helyen a következő liturgikus rendben zajlottak: az adott egyházmegye főpásztora vezetésével a papság és a hívek ünnepélyes körmenetben vonultak a székesegyházhoz, ahol sor került a szent kapu megnyitására, ezután bűnbánati liturgiát tartottak, s következett a vízszentelés szertartása, majd a helyi hívő közösség szentmisét ünnepelt. Képes összeállításunk a teljesség igénye nélkül mutatja meg az egyházi ünnepet.

Esztergom-Budapesti Főegyházmegye

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Egri Főegyházmegye

Győri Egyházmegye

Hajdúdorogi Főegyházmegye

Székesfehérvári Egyházmegye

Nyíregyházi Egyházmegye

Kaposvári Egyházmegye

Miskolci Egyházmegye

Pannonhalmi Területi Apátság

Szombathelyi Egyházmegye

Veszprémi Főegyházmegye

Váci Egyházmegye

Az örömünk forrása Krisztus

Teréz anya nővéreinek szolgálata Kaposváron

Varga László kaposvári megyéspüspök mutatott be szentmisét a Szeretet Misszionáriusai kaposvári házában 2024. december 21-én. A szerzetesnővérek 2019 márciusában, Szent József ünnepén kezdték meg szolgálatukat a városban, hogy a szegények legszegényebjeit segítve gyakorolják az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit.

Legnagyobb meglepetésére a püspök felkelt, odament hozzá, átölelte, majd azt mondta, hogy ez a jövő egyháza, a szegények és az Eucharisztia.

„Mindkettőben ott van Krisztus. Az Oltárszentségben valóságosan jelen van az Úr Jézus, s aki szereti Krisztust, aki jelen van az Oltárszentségben, az szeretni fogja a Krisztust, aki jelen van az út szélén fekvőkben, a betegekben, a szegényekben, esetekben.

Nekünk, keresztényeknek mind a kettő adva van, mindkét forrás működik. Nagyon hálás vagyok a Jóistennek, hogy ennek a városnak

Az elmúlt több mint öt évben a nővérek havonta egy hetet töltöttek Kaposváron, hogy a családokat és

elhagyottakat látogassák, segítsék, a gyermekeket szentmisére kísérjék és hirdessék a keresztény tanítást az utcán és a családokban. 2024 decemberétől régi vágyuk válik valóra: immár állandó jelleggel szolgál Kaposváron négy szerzetesnővér, akik Lengyelországból, Afrikából és Indiából érkeztek. A főpásztor december 21-én, az ünnepi szentmise elején megáldotta a házat.

Homíliájában a megyéspüspök egy személyes élményét osztotta meg. Azzal a kéréssel fordult még plébánosként a püspökhöz, hogy engedje meg számára: a plébániára szegényeket és sérülteket fogadjon be, valamint azt is, hogy a plébánia-épületben kialakíthasson egy kápolnát a sérültek és a betegek számára, akik nem tudnak bemenni a templomba, mert az nem akadálymentes.

van reménye. Ennek a reménynek az egyik forrása a Szeretet Misszionáriusainak közössége.

Kívánom, hogy világító jel legyen ez a közösség a városban, és látván az örömeiket, reményüket, sokan térjenek Krisztushoz, és akik már kereszténynek vallják magukat, tudjanak megújulni a Krisztussal való kapcsolatukban” – fogalmazott Varga László püspök.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

Menekült családok Karitás-karácsonya

A Katolikus Karitász menekült családok számára rendezett karácsonyi ünnepséget 2024. december 22-én Budapesten, a Magyar Szentek templomában. Az eseményen Erdő Péter bíboros, prímás és Herczegh Anita, a Katolikus Karitász jószerzői nagykövete adott át ajándékokat a belső-ukrajnai és kárpátaljai családoknak. Ukrán dalok csendültek fel, és harkivi artistanővendékek adtak műsort.

A Karitász Integrációs Központja nemcsak fejlesztő és integrációs, hanem közösségi programokkal is segíti az itt élő menekült családokat, így rendezett közös karácsonyi ünnepet, melyen részt vett Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek; Herczegh Anita, a Katolikus Karitász jószerzői nagykövete; Téglássy Pál, az egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárság munkatársa, a Karitatív Tanács titkára; Klaus Höhn, a magyar Katolikus Karitász németországi jószerzői nagykövete.

Ukrán gyerekek, énekesek, zenészek és artisták adtak műsort a családoknak. Az otthon ismerős dallamai hangzottak fel, köztük több koljádka, hagyományos ukrán karácsonyi dalok, amelyek megidéztek a betlehemezést, kántálás hagyományát.

Écsy Gábor, a Katolikus Karitász országos igazgatója, az esemény házigazdája köszöntötte a Katolikus Karitász vendégeit.

A műsorban elsőként a „Szolomia” énekstúdió növendékei léptek fel. Ebben a híres ukrán énekesnő

névét viselő stúdióban tanuló gyerekek kétnyelvűek, hordozzák a két nemzet értékeit, kulturális hagyományait. A Pól testvérek, Szófia és Vera a *Karácsony fénye* című dalt adták elő, majd koljádka, hagyományos ukrán karácsonyi dalt énekelt Rudnik Viktória és Málkov Valentin. Viktória az Integrációs Központ munkatársa.

A Magyar Nemzeti Nagycirkusz ukrán artistanővendékei és Szvitlana Momot mesternő folytatták a műsort. A gyerekek Harkivból érkeztek, őket a Magyar Nemzeti Nagycirkusz segíti és támogatja lakhatással, oktatással és fellépési lehetőséggel. A *Szél* című koreográfiát, valamint a híres-ukrán költemény, a *Mavka* táncfeldolgozását adták elő. Vastapsal köszönte meg produkciójukat a közönség. Majd a Jakovlev család tagjai következtek. Ők zenélhettek Ferenc pápának magyarországi látogatásakor is. Ezúttal a *Scsderik* című koljádka adták elő szaxofonon és harmonikán, amely egy bőséget hozó, kántáló dal.

Erdő Péter bíboros arról beszélt, mit jelent, hogy karácsony táján ajándékozunk. Az ajándék arról üzen, hogy maga az Isten ajándékozott meg minket, Jézus Krisztus adta nekünk, ezért ajándékozunk mi is. A bíboros személyes élményét idézte fel. „1956-ban a tankok szétlőtték a lakásunkat. Szüleim elsírták magukat. Nem értettem, mi ez a nagy lövöldözés.

Édesanyám azt mondta, azért lőnek, mert háború van. Ki van ellenünk? – kérdeztem tovább. A Szovjetunió – felelte. És ki van velünk? Anyám azt mondta, senki, majd kijavította magát: Velünk van a Jóisten.”

A bíboros azt a bizonyosságot fogalmazta meg, hogy Isten szeretete minden embert számon tart.

Felidézte Jézus születésének körülményeit. „Az Isten Fia szegénységben született, egy kis nép körében, mely egy nagy birodalom alattvalója volt. Jézus családban akart születni, megmutatta, a család a legfontosabb szeretetközösség az ember életében. Ezért örülünk, hogy ma családokat ajándékozhatunk meg. Kérem Isten áldását mindannyiunkra...”

Végül Erdő Péter vezetésével a jelenlévők elimádkozták a Miatyánkot. Erdő Péter bíboros és Herczegh Anita asszony név szerint szólította a családokat, és adta át az ajándékokat.

Trauttwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Nem lehetünk a kétségbeesés prófétái

Beszélgetés Gájer László könyvéről, amely az Egyház valóságáról szól

Gájer László könyve nagyon aktuális. Az Egyház jövője szempontjából döntő kérdés, hogy legyenek élet-halálra meggyőződéses keresztények, akik az Istennel való találkozás megélték – erről beszélt Erdő Péter bíboros a Mintázatok – Vázlatok Egyházzal a jövőjéről és lehetőségeiről című könyv bemutatóján, december 17-én Budapesten.

Az esemény helyszíne a Sant’Egidio közösség otthona, a ferencvárosi Kaniziusz Szent Péter-templom volt. A közösség tagjai itt gyűlnek össze, itt imádkoznak a békéért, innen indul a menekültekért végzett gondoskodásuk, s itt készítik és innen viszik fedél nélküli testvéreiknek minden héten a vacsorát.

A kötet szerzője, Gájer László teológus, egyetemi oktató, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának docense, a 2-es számú Keresztény Bölcséleti Tanszék vezetője. A helyszínválasztás már önmagában is jelképes: könyvében ugyanis őszintén és mélyrehatóan szembenéz korunk és Egyházunk válságjelenségeivel, kivezető utakat keres, és eközben mindannyiunkat elgondolkoztat.

Az eseményre megtelt a templom, összegyűltek a közösség tagjai, hogy meghallgassák a kötet első olvasóit: Erdő Péter bíborost, prímást, Szőke Pétert, a Sant’Egidio közösség magyarországi koordinátorát és Kocsis Tamás teológust, görögkatolikus papot, a szerző legjobb barátját.

A könyvbemutatót Kuzmányi István állandó diakónus, a Magyar Kurír és az Új Ember igazgató-főszerkesz-

tője, a kötet felelős kiadója vezette. Köszöntőjében a genius loci szellemében József Attilát idézte, aki a templommal szemközt házban született: „Amit szívedbe rejtess, / szemednek tárd ki azt; / amit szemeddel sejtess, / szíveddel várd ki azt.” A kötet szerzőjére igazak e sorok, hiszen lát és látta, tudásával és szívvel, s mind-

ezt türelemmel teszi – mondta. Majd hangsúlyozta, a bemutató helyszíne nem véletlenül lett ez a templom. Perifériák... Olyan értelemben is, ahogyan Erdő Péter bíboros 2014 novemberében a Szent István-bazilikában használta e szót a szerzetesekhez fordulva, amikor arra biztatta őket, hogy jöjjenek, szolgáljanak a város pesti oldalán, mert innen látszik a valóság.

Kuzmányi István arra kérte a beszélgetés résztvevőit, hogy fogalmazzák meg reflexióikat a kötet kapcsán.

Erdő Péter megállapította: Gájer László könyve lelki könyv, amelyben egészen személyes imaélményeket oszt meg szubjektív és meggyőző módon. „Ez az Egyház jövője szempontjából kiemelkedően fontos” – szögezte le a bíboros, majd két kulcsszót emelt ki, amelyek szorosan összekapcsolódnak Ferenc pápa tanításá-

programozni. Az ember be tudja fogadni a szuverén Isten közeledését, de nem úgy, hogy ez rajta múlik. Ám ha eléggé figyelek, akkor biztos meghalok. Időnként megkaphatjuk ezt az ajándékot.”

Az Egyház jövője szempontjából is döntő kérdés, hogy élet-halálra meggyőződéses, motivált keresztények azok lehetnek, akik az Istennel való találkozás megélték. A kötet a szegények felé fordítja a figyelmünket. Kik ők? – kérdezte Erdő Péter. „Azok, akiknél éhe van a kenyérnek, éhe a szépnek, a szónak” – ezeket a szükséghelyzeteket kell felismerni, és válaszolni rájuk. De az Egyháznak nem „vöröskeresztként” kell tennie ezt; az Egyház válaszája ennél sokkal mélyebb: az alap az Istennel való kapcsolat, és ennek nyomán a szemléletünkben kialakuló változás. Gájer László könyve nagyon aktuális, összegezzük az Egyház intézményes valóságával, amely nem a múlté. Azért imádkozom, hogy mindenki megtalálja a helyét ebben az Egyházban” – fogalmazott a bíboros.

Szőke Péter, a Sant’Egidio közösség felelőse hangsúlyozta: Gájer László számára az igazodási pont a világegyház, s arra készíti a magyar olvasókat, hogy maguk is ebben a perspektívában gondolkodjanak. Ő igennel válaszol az Egyház jövőjére: hisz benne.

Kocsis Tamás reflexiójában beszámolt arról, hogy barátja, a szerző miként töprengett, vívódott megannyi kérdésről elmélkedve, s hogy ebből az erőfeszítésből hogyan született meg az a lelki gyümölcs, amelynek lenyomata a most megjelent kötet. Kocsis Tamás tanúja volt barátja és Johannes Hartl,

az Imádság Háza mozgalom alapítója beszélgetésének. Hartl szerint az Egyház mindig meghaladta a korát, mindig előtte járt és jár, a Jóisten működik általa, s a benne lévőket meghaladó módon teszi ezt.

A szerző, Gájer László megvallotta, könyve létrejöttének hátterében egy személyes válság is meghúzódik, amelyből kiutat talált. „Nem lehetünk a kétségbeesés prófétái, a remény prófétáinak kell lennünk, és azok vagyunk” – mondta.

Gájer László Mintázatok – Vázlatok Egyházzal a jövőjéről és lehetőségeiről című kötetét megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig), vagy megrendelhető az Új Ember online könyvárúházaiban.

Trauttwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Új év, új, áldott élet

Közösségi emberré formál a szociális testvérek tízrészes kurzusa

Járjunk együtt az Élet iskolájába, tanuljunk áldott életet élni Szent Benedektől! – így szól a Szociális Testvérek Társaságának felhívása. Január 14-én kezdődik a bencés lelkiségre és a Regulára épülő tízrészes kurzus, amely Istenről és emberről, rólunk, az életéről, a mindennapjainkról szól. Lothringer Éva szociális testvér mutatja be ezt a teljes életre segítő, közösségi emberré formáló programot.

„Mi lehetne számunkra edesebb, szeretett testvéreim, az Úrnak minket hívó szavánál? Íme, így mutatja meg jóságosan az Úr az élet útját” – olvasható Szent Benedek Regulájának prólogusában. Erre a 6. századi tanítványgyűjteményre épül Az Élet iskolája kurzus, amely a Szociális Testvérek Társasága és a Salkaházi Sára Alapítvány szervezésében valósul meg.

Miért a Regula a kiindulópont, mennyiben érinti a mai embert egy több mint ezeréves tanítás? A kérdésre válaszolva Lothringer Éva hangsúlyozza: „Nem 6. századi férfi szerzeteseket akarunk képezni.” Ugyanakkor arra is rámutat, hogy Szent Benedek szerzeteseknek írt Regulája kiváló irányítói ma is, a nem szerzetesi életben is. Elmélyíti és megalapozza hitéletet, s Isten jelenlétében szemléli az emberi élet egészét. Sok mindent tanulhatunk Benedektől. Például konfliktuskezelést, közösségépítést, gazdálkodást, a vezetés művészetét, a különbözőségek bölcs kezelését vagy akár a mindennapi élet kultúráját. A Regula emellett útmutatást ad az istenkapcsolatról, az imaéletéről, és az

ember egész életét érintő kérdésekkel is foglalkozik. A Szent Benedek művére épülő kurzuson egyszerű, de nagyon emberi dolgokról lesz szó: Hogyan veszekedjünk, és hogyan békülünk ki? Hogyan dolgozzunk, aludjunk, hogy táplálkozzunk, miként viseljük gondját a betegeknek, mit kezdjünk a generációs konfliktusokkal? Mit tegyünk, hogy ne égünk ki, hogyan tűrjük a sokféleséget, és mit tegyünk, ha krízis van egy közösségben? „Mindez jól lefordítható egy családi, baráti közösségre” – mondja Éva testvér, és hozzáteszi: – „Az Élet iskolájának célja az Isten képeire teremtett ember formálása.”

2025. január 14-étől május 20-áig tart majd a kurzus. A találkozás alkalmaira kéthetente keddenként, összesen tíz alkalommal kerül sor egy budapesti, belvárosi helyszínen, este 6 és fél 9 között. „Testes program, de úgy tapasztalom, az emberek szeretik a kihívásokat” – mondja Lothringer Éva, a program ötletgazdája.

A tíz estéből álló képzés formáját tekintve szeminárium-szerű. A Regulát hét tematikus egységben dolgozza fel előadás, amely kitekint korunkra, reflektál a mindennapjainkra, azzal a kérdésfeltevéssel, hogy mennyiben tápláló számunkra a benedeki élet-eszmény, hogyan hat az életünkre. „Szembe akarunk nézni az élet valóságával. A monostor Benedek szerint nem a mennyország, talán annak előszobája. Ír például a monostoron belüli hatalmi versengésről vagy akár a botrányokról is. Hogyan előzhető meg mindez? És ha már bekövetkezett, miként gyógyítható? Hogyan terem egyensúlyt és békét a bene-

deki látásmód, s hogyan fordíthatjuk le mindezt életünk valóságára?” Ezekkel a kérdésekkel szeretnének majd foglalkozni, mondja a szociális testvér.

„A Regulának nemcsak spiritualitása van, hanem antropológiája, szociológiája is.” Ezért Az Élet iskolája a következő témákat járja körül: benedeki alapok, istenkép, imaélet és liturgikus élet, munka, közösség, a mindennapok kultúrája, étkezés, öltözködés, rend, alvás, vezetés és kormányzás. A résztvevők egy-egy témához kapcsolódóan Regula-idézeteket kapnak a következő két hétre, otthoni munkára. Minden összejövetel a tapasztalatok és a kérdések megosztásával kezdődik.

Az Élet iskolája életkortól függetlenül várja mindazokat, akik vállallják, hogy elköteleződnek a program mellett, a teljes időtartam alatt részt vesznek benne, és „készek a bencés lelkiség segítségével megújulni”. Lothringer Éva testvér szerint a benedeki út igen tágas, erősek és gyengék is járják. A kurzusra beiratkozni a következő e-mail-címen lehet: benedictusmost@gmail.com. Jelentkezési határidő: 2025. január 8.

És hogy miért éppen a szociális testvérek tartják? „A Szociális Testvérek Társaságának szerzetesi lelkisége a benedeki hagyományra épül. Hordozzuk azt az életünk-

Lothringer Éva szociális testvér: a benedeki út tágas, erősek és gyengék is járják

ben, és felelősségünk, hogy átadjuk, megismertessük a mai emberrel” – hangsúlyozza Éva testvér. Arról is beszél, hogy Európa fővédőszentje mit jelent a legjobb értelemben vett európaiságunk szempontjából. Szent Benedek követői a Római Birodalom bukása utáni zavaros és vészterhes időkben szétszóródtak, és a tőle örökölt lelkiség révén segítettek megszületni a későbbi Európát. A Regula, mivel az Istenért élt és a színe előtt zajló élet egészét szabályozta, valóban alkalmas volt arra, hogy a keresztény élet, a letelepedő, a virágzó, a város- és közösségépítő, kultúraterjesztő élet iskolája legyen. A Szentlélek életadó forrás mindazok számára, akik Isten akarata szerint keresik a teljesebb, közösségibb emberi életet. Ezt a jófajta, értékteli

kultúrára és civilizációra épült és mélyen a kereszténység alapjain álló európaiságot keressük mi is – hangsúlyozta Éva testvér.

Az Élet iskoláját első ízben 2015-ben szervezte meg a Szociális Testvérek Társasága. Rögtön nagy érdeklődés kísérte a programot, hatvanan vettek részt rajta. A kurzust azóta többször is meghirdették, legutóbb 2023-ban, amikor ZOOM-os formában tartották meg, így vidékről és külföldről is bekapcsolódhattak az érdeklődők. „Sok jó visszajelzést kapunk. Szent Benedek Regulája nyomán valódi életépítés kezdődött; segíti a kereszténység mindennapi megélését.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Hazatalálni az Örök Városban

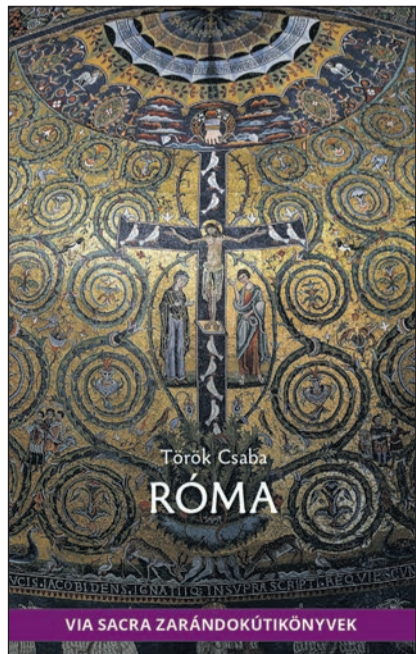
Bemutatták Török Csaba Róma című könyvét

Nagy érdeklődés mellett mutatták be a Magyar Kurír kiadásában megjelenő, a Via Sacra zarándok utazási irodával közös zarándokútikönyv-sorozatot legújabb kötetét december 16-án a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templomban. A Róma című könyv szerzője Török Csaba teológus, egyetemi tanár, az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyház plébániai kormányzója.

Az esemény kezdetén Török Csaba Horváth Zoltán esperes, plébánossal, Alpek Gergely káplánnal és Deák Ákossal együtt szentmisét mutatott be.

Török Csaba beszédében kifejtette: mint minden város, így természetesen Róma is az emberek városa. De marad a kérdés: mi ennek a városnak a most már háromezer éves varázslata, ami rabul ejti a népeket? Róma legalább annyira az Istené, mint az embereké, s kezdetektől fogva egy álom. Ez az álom már a kereszténység érkezése előtt is szól istenekről, az egész világra vonatkozó küldetésről, hivatásról és egyfajta öntudatról. Nem véletlen a mondás, amely egy középkori szerző után magyarul így szól: „Rómának esete világnak tükröje.” Valóban megéljük ezt, amikor ezzel a várossal kezdünk foglalkozni – mondta a teológus, majd leszögezte: Róma az Isten és az emberek városa, egy olyan hely, ahol a kegyelemnek, az áldásnak, az Isten jelenlétének története sajátosan összefonódott az emberi történetekkel. Ha elzarándoko-

lunk Rómába, a város ajándékká lesz számunkra. Lehet, hogy azért, mert a kedvenc szentünk is ott imádkozott, vagy mert megragad bennünket egy művészeti alkotás, vonz egy történelmi esemény. De akárhonnan érkezünk is, Rómában nekem is van egy házam, utcám, házzszámom, ahol úgy érzem: itt most teljesen hazataláltam. „Ha megadja az Isten, hogy eljussunk Rómába, talán az éppen hamarosan kezdődő szentév során, akkor mi is keressük meg azt az utcát és házzszámot, amely már nagyon régóta ránk vár” – mondta Török Csaba.

A szertartást követően került sor a könyv ünnepélyes bemutatására. A szerző mellett beszédet mondott Horváth Zoltán esperes, plébános;

Kontsek Ildikó, az esztergomi Keresztény Múzeum igazgatója, a kötet művészettörténész szakértője és

Budai András, a Via Sacra zarándok utazási iroda vezetője. Az est moderátora Kuzmányi István diakónus, a Magyar Kurír és az Új Ember igazgató-főszerkesztője, a kötet felelős kiadója volt. Kiemelte: Róma lelki-szellemi gazdagsága kimeríthetetlen, Török Csabával mégis arra vállalkoztak, hogy kézzelfoghatóvá tegyék ezt a gazdagságot.

Horváth Zoltán felidézte: a nyolcvanas évek második felében papnövendékként járt először Rómában. Ezt követően 2000-ig számolta az Örök Városba vezető útjait, akkor a huszonötödik római zarándoklatánál tartott; azóta már nem számolja. Minden egyes alkalommal talált ott valakit vagy valamit, akit vagy amit még nem ismert, ahol még nem járt. Elmondta: a zarándoklatokon

nemegyszer előfordul, hogy valaki megter vagy visszatér a szentségi Jézushoz. Nincs annál fontosabb,

mint amikor a szent helyen a szentel találkozunk.

Horváth Zoltán meghatározó élményként említette azt is, amikor a zarándoklatok során a résztvevők hosszú éjszakákon át beszélgetnek, megosztják egymással és az őket kísérő lelki vezetővel a gondolataikat, visszatekintenek az életükre, részeseülnek a bűnbánat szentségében. Kuzmányi István emlékeztetett rá: Rómában rengeteg a művészeti alkotás. Ha Magyarországon hasonló élményre vágyunk, egyértelmű, hogy Esztergomba megyünk, a Keresztény Múzeumba. Nem véletlen, hogy a Róma című könyv művészettörténész szakértője a múzeum igazgatóját, Kontsek Ildikót kérték fel.

Az igazgatónő elmondta: a Róma című kötet egy közel ezeréves iro-

dalmi műfajba illeszkedik. Magyar nyelven is számos úti beszámoló született, melyek stílusa a száraztól a mesélőig széles palettán mozog. Török Csaba könyve e magyar nyelvű munkák között most az élre tört. A kötet 379 számozott, képekkel illusztrált oldalt tartalmaz, és hét fő fejezetből áll. A történelmi bevezető a legendákból kiindulva az antik római kort és a keresztény római korszakot is áttekinti. Ezt követi a Vatikán részletes bemutatása, majd Róma többi főtemplomának ismertetése következik.

Az ősi Róma című fejezet a császárok és a főpápaság korának meglátható emlékeit tekinti át. A Séták Róma belvárosában címet viselő fejezetből számos inspirációt meríthetünk útjainkhoz. Külön fejezetet szentel a szerző a római magyar emlékeknek, a végén pedig hasznos gyakorlati tanácsokkal látja el a zarándoklatot. Kontsek Ildikó leszögezte: „Csaba atya a könyvben egyszerre szól meg lelkipáztorként, történészként, teológiaprofesszorként, műértőként és élménykereső turistaként.”

Budai András, a Via Sacra vezetője sikersorozatnak nevezte a zarándokútikönyv-sorozatot, amelynek része a Róma című kötet is. S mint fogalmazott: természetesnek tartja a folytatást.

Török Csaba Róma című kötet megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig), vagy megrendelhető az Új Ember online könyvárúházból.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

„Termő fa” a magas házak rejtekén

Hálaadó szentmise a hivatásokért és dicsőítő szentségimádás Terézvárosban

Még a múlt év végén, advent első vasárnapján a budapest-terézvárosi Szent Család-templomban hálaadó szentmisét és dicsőítő szentségimádást tartottak a plébániáról indult papi, szerzetesi és családosi hivatásokért.

A szentmisét Babos Áron jelenlegi plébánossal a korábban itt szolgáló atyák közösen mutatták be. Ez alkalomból felhangzott az éppen 10 éves *Mise gitáron* kompozíció is. A terézvárosi Szent Család-templom a lakóházak között megbújva szinte alig észrevehető. Mégis itt valami igazi, valami megmagyarázhatatlan módon működik a Szentlélek. Aki egyszer is betéved ide, azt a meghitt és jóleső melegség érzése járja át: „Hazaérkeztem. Itt családban vagyok.”

Advent első vasárnapján ünnepelni gyűltek össze mindazok, akik életében a plébánia és közössége fontos szerepet töltött be. Akár ide született, akár az élet hozta a VI. kerületi templom falai közé, hétköznapi vagy vasárnapi szentmisére érkezett, vagy csak egy fohászra tért be – itt mindenki megnyugvást találhat a csendben, vagy épp az orgona hangját, akár a gitáros énekeket hallgatva.

2024 tavaszán született meg az ötlet, hogy legyen egy olyan alkalom, amelyen a helyből indult családosi, papi és szerzetesi hivatásokért, valamint a plébánián szolgálatot ellátó papokért hálát lehet adni, és mindazokért együtt imádkozni, akik szeretetükkel, hitelességükkel példát mutattak a híveknek. Az oltárképen látható nyitott, felénk nyújtott kéz, alatta a Szent Család – a Szűzanyával közösen – méltón mutatja a közösségben rejlő erőt: Isten, aki sosem hagy el bennünket; a család, amelyben élünk; és az óvó, védő anya, akit itt szintén nagy tisztelet övez – minden hónap tizenharmadikán délután szentmisével és rózsafüzér imádkozásával kéri Mária közbenjárását.

Ahogy az a sorok írója, úgy Gável András, az Eucharist zenekar vezetője is ezen a plébánián nőtt fel. Az est főszerzőjeként köszöntötte az egybegyűlteket: „Egyfelől köszönetet mondani jöttünk mindazért a sok jóért, amit kaptunk az elmúlt évtizedek alatt, másfelől pedig bűnbánatot tartani, visszatekinteni eddigi életünkre: mi az, ami nem sikerült, amit rosszul tettünk. Ez az egyházközség igazán »termő fa« volt, számos családosi, szerzetesi és papi hivatás indult innen. Élő kövekként lehetünk mi is mindannyian ennek részesei.”

A templom megtelt a régi „szentcsaládossal” és a most is ide járó

hívekkel. A 18 órakor kezdődő hálaadó szentmisét Babos Áron jelenlegi plébános és a korábban itt szolgáló atyák közösen mutatták be, de a papi és szerzetesi hivatást itt meghallók közül is többen jelen voltak: Kemes Gábor, Szederkényi Károly, Gável Henrik, Hartung Ferenc, Pokriva László és Lak Gábor atya, Dobszay Benedek OFM és Tóth Krisztina Teréz

ak azon az úton, melyre Isten hívta őket.

A hívek könyörgésében a jelenlegi és korábban a templomba járó hívekért, családokért, az innen induló hivatásokért, az itt szolgálatot ellátó papokért hangzott az imádság. És mindazokért is, akik már nem lehetnek jelen – Opálény Mihály és Kiss Áron atya –, és azokért is, akik a saját

énekek és a gitáros zenei szolgálat egyaránt elfogadott volt. Engedték, hogy önmagunk lehessünk. Ha volt egy kezdeményezésünk, ötletünk, engedték, hogy valami kialakulhasson belőle. Hagytak minket kibontakozni. A kapcsolatok pedig, amelyek itt alakultak ki, egy lelki családdá, egy közösséggé formáltak minket. Mind ezekért hálás vagyok.”

részesített, így most a Szűzek Rendje, az Ordo Virginum tagja vagyok. Nagyon hálás vagyok Oszkár atyának, különösen azért, mert lányok számára is lehetővé tette a ministrálást. Ez rendkívül fontos dolog volt számomra a hivatásom alakulásában. Istennek legyen hála és dicsőség azért a tiszta forrásért, amelynek gyermekként részese lehettem itt, a Szent Család-plébánián!”

Szakács Péter atya pedig ezt írta: „Eszembe jutott, hogy a kilencvenes években, amikor egyetemistaként a Szent Család-templom közösségébe jártam, mennyire Eucharisztia-központú közösséget épített fel Gyulai Oszkár atya. Akkor talán fel sem fogtuk a sok kegyelmet, amit közösen kaptunk a szentmiséken, a különböző plébániái csoportokban, a táborokban, a barátságokban. Oszkár atya a kórházba is rendszeresen bevitt az Oltáriszentséget a betegekhez. Ennek a kegyelmi légkörnek a gyümölcse a sok hivatás is.”

Volt egyszer egy király... – gyerekkorom egyik legkedvesebb adventi éneke is felcsendült, felidézve az akkori vágyakozás, várakozás érzését. Ujra kisgyermekként ültem a padban, és láttam magam körül az azóta felnőtté – családapákká, családayákká – vált gyermektársaimat, akikkel együtt, egy családban, a „Szent Családban” valóban együtt nőve, együtt gyarapodva éltük fiatalkori éveinket. Egy szívvel, egy lélekkel, az összetartozás, a hazaérkezés boldog és biztos örömeit hordozva szívünkben. Ez az, ami újra és újra visszavezet minket

ide. Ma is ezért jöttünk, ezt éltük át. A ráncosabb arcok, az öregedő kezek, megöszült fejek, az évek terheit hordozó, meggörcsült hátaik és vállak nem tudták elvenni az újratalálkozásakor a szemekben felcsillanó igazi öröm fényét. Belenőtünk és „beleöregedtünk” ebbe a családba mi is, a sokadik nemzedék, akik innen indultunk, megtanulva, megtapasztalva Isten végtelen jóságát és hívó szavának erejét. Közel húsz papi, szerzetesi és még ennél is több családosi hivatás indult el ebből a közösségből, miközben a nagycsaládban való élet szeretetét is átélhettük. Szakács Péter Oszkár atya kedves mondásával zárta sorait, amivel mindig elkészönt tőle, annak idején, mikor a Szent Családból visszaindult a szemináriumba, és aminél többet mi sem kívánhatunk és tehetünk: „Oremus pro invicem!” – Imádkozzunk egymásért!

Ujváry-Radics Gabriella
Fotó: Dicsőítő Sziget

szerzetesnővér, a Szent Ferenc Kisnővérei közösség tagja.

A zenei szolgálatot az Eucharist zenekar, a Trüffel Quartett, Borka Zsolt, valamint a közösséghez korábban kapcsolódó zenészek és gyermekeik látták el. A mise állandó részeinél a *Mise gitáron* című kompozíció énekeibe kapcsolódhattunk be, amely Sapszon Ferenc közreműködésével éppen tíz éve született. Az evangéliumot Lindmayer Ferenc állandó diakónus olvasta fel, aki szintén hosszú idő óta szolgálja ezt a közösséget. Gável Henrik szentbeszédében azt mondta: „Oda kell fordulnunk ahhoz az Úrhoz, aki mindent megtehet. Az Egyház ébresztőt fúj – induljon el mindenki, mert »az Úr ajtót nyit előttünk«. Az Úr neked is, előttem is ajtót nyit, juss el ismét a reménység állapotába, mert Krisztus, a királyunk már elindult feléd.” És innen, erről plébániáról a sok-sok év alatt sokan beléptek a „nyitott ajtón”, és elindul-

helyükön végzett szolgálatuk miatt nem tudtak eljönni. Megemlékeztünk Gyulai Oszkár atyáról is, aki 1971–2008 között nemcsak a templom plébánosa, de a közösség lelki építője, megtartója és kibontakoztatója is volt.

Dobszay Benedek OFM így emlékezett vissza gyermekéveire: „Számomra meghatározó volt a minta, amit ezen a plébánián láttam – ez a későbbi hivatásom választásában is nagy szerepet játszott: az itt szolgáló atyák azt akarják csinálni, lelkileg teljesen átadva magukat a feladatoknak, ami a közösséget építi. Néhány sarokkő itt a helyen van. Egyértelmű, biztos alapok, amiket itt kaptunk. A hittételek, amiket kimondtak, nem voltak megkérdőjelezve, a liturgia szeretete, amit itt megtapasztaltam, alapvető élmény volt számomra. Ugyanakkor tágasságot is jelentett a Szent Család-plébánia, ahol sokféle ember, sok jó gondolat egyszerre találkozhatott. Például a gregorián

Kemes Gábor atya vezetésével a szentmise után dicsőítő szentségimádás kezdődött, elmélkedés zenei kísérettel. Így fogalmazott: „Hálát adok a megszólításokért, hivatásokért, hogy eszközök lehetünk a Te kezdedben. Hálát adok az itt szolgáló, szolgált papokért, a hívekért, akik ide jártak vagy járnak. Élő szívekből akarsz közösséget teremteni, amelynek tagjai a Te jelenlétedből erőt merítve választ adnak hívásodra. Találkozásra hívsz minket, és mi örömmel megyünk, minden egyes szentmisében, hogy a végső találkozásra is fel tudjunk készülni.”

Néhányan levélben küldték el visszaemlékezéseiket. Szabó Barbara (Ordo Virginum): „Amikor édesanyám beiratott hittanórára, Kemes Gábor atya elmesélte nekünk, hogy azért lett pap, mert Jézus meghívta. Emlékszem, azt gondoltam magamban: bárcsak engem is meghívna. És ez így is történt. 2012-ben Erdő Péter bíboros a szűzek konsekrációjában

Aprószentek ünnepe a Sziklatemplomban

Imaestet tartottak aprószentek liturgikus emléknapiján, 2024. december 28-án a pálosok Gellért-hegyi Sziklatemplomában. Csóka János pálos szerzetes, a rend budapesti elöljárója koncelebrált szentmisét mutatott be. Az imaestet a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Családügyi Bizottsága, a Ferences Világi Rend, az Együtt az Életért Egyesület, a József Szövetség Egyesület és a Ráhel Szőlőskertje közösség szervezte.

A megjelent híveket Csóka János pálos elöljáró köszöntötte. Emlékeztetett rá: aprószentek ünnepe azért is kiemelten fontos, mert felhívja a figyelmet a magzati élet védelmére. Komáromi Mária, a Ferences Világi Rend tagja köszöntőbeszédében elmondta: Ferenc pápa a hívők és a civil társadalom részéről kiemelt támogatást sürget a fiatalok gyermekvállalási kedvének ösztönzésére, hogy a jövőt rengeteg gyermek mosolya vidítsa föl, akik betöltik az immár túl sok üres bölcsőt.

A hatgyermekes családanya Léon Joseph Suenens egykori belga bíboros *Miért vagyok a remény embere?* című hitvallásából idézett: „A váratlan a Gondviselés szabálya. Ez a kiszámíthatatlan Isten ment meg minket, ki játszva a szociológusok borúlátó jóslatait, (...) szereti gyermekeit, az embereket. Ez reményem forrása. A Szentlélek (...) minden reggel új szabadságot, örömet és bizalmat hoz azoknak, akik befogadják.”

Az imaesten tanúságot tett hitéről a huszonegy éves Magyarics Zsuzsa, a Fiatalok az Élet Szolgálatában (FÉSZ) közösség tagja. Számára az életvédelem ezt jelenti: Fájdalmaink, szenvedéseink közepette is megadni az élet, az öröm forrását.

A Sziklatemplomban megtartott szentmisében Csóka János így buzdított: „Ahogy a három isteni személyben zajlik az öntadó szeretet, úgy a családban is ez áradjon!” Beszéde után többen fogadalmat tettek, – elmondták *Az ígéret imáját* –, hogy lelkileg adótnak egy magzatot, akinek élete veszélyben forog, mert a szülei nem akarják a világra jöttét.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Akik meghallották a Föld sóhaját

Beszélgetés a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület vezetőivel

A Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület 2011-ben jött létre azzal a céllal, hogy „növelje a magyar katolikus közösségek teremtésvédelmi elkötelezettségét – minél szélesebb körrel együttműködve – az egész társadalom javára”. Az egyesület elnökével, Nemes Csabával és két alelnökével, Szabó Eszter ügyvéddel és Nobilis Márió plébániai kormányzóval, főiskolai oktatóval beszélgettünk.

Kérdésünkre, hogy mi tette szükségessé az egyesület megalapítását, Nobilis Márió felidézte: a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2008-ban kiadta a *Felelősségünk a teremtett világról* című körlevelét. Ennek szerkesztője (Udvardy György akkori esztergom-budapesti segédpüspök) hangzott: a körlevél mellé gyakorlati megvalósítási javaslatokra is szükség lenne. Így született meg három kiegészítő füzet. A lelkipásztori részzel foglalkozó kötet megírásával az Országos Lelkipásztori Intézetet (OLI) bízták meg, amelynek igazgatója akkoriban Nobilis Márió atya volt. Egy kis csoportot szervezett erre a feladatra, s mások mellett Zlinszky János jogász, egyetemi tanár; Baritz Sarolta Laura domonkos szerzetesnővér és Nemes Csaba meteorológus, klímaváltozási és környezetvédelmi szakértő is ígent mondott a felkérésre. Így született meg a „...Hogy művelje és őrizze meg” – Teremtésvédelemről lelkipásztoroknak, közösségeknek című, ma is kapható kiadvány. A közös munka során a szerzőkben felmerült, hogy létre kellene hozni egy szervezetet, amely segíti mindannak a megvalósítását, amiről a kötetben írtak. Megalakult az OLI Teremtésvédelmi Munkacsoportja, előadásokat, képzéseket tartottak. Egy ilyen alkalommal Nobilis Márió megkérdezte a jelenlévőktől, gondoltak-e esetleg arra, hogy egyesületet alapítsanak. Igennel válaszoltak, így a csoportból egyesület lett. Kezdetben tizenketten voltak, többségükben tudósok, akik az elméleti útmutatás mellett cselekedni is akartak. Törekvésük az volt, hogy a helyi igényekre a helyi közösségek teremtéstudatos szemléletmóddal válaszoljanak, s olyan ötletekkel, amelyek igazodnak a nagy egészhez.

A Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület tevékenységéről Nemes Csaba kifejtette: az elmúlt tizenhárom évben sok mindent tettek. Például őshonos gyümölcsfákat ültettek plébániakertekben, és rendszeresen tartanak előadásokat, képzéseket. Tartalmában gazdag, színes honlapot is működtetnek *teremtésvédelem.hu* címen. Céljuk, hogy aki felkeresi ezt a webhelyet, az ne csak a problémákkal szembe-süljön, hanem biztatást is kapjon a cselekvéshez. A *Magyar Kurír*on egyébként kéthetente jelentkezik *Teremtésvédelmi Kalendárium* című sorozatukkal. Szabó Eszter beszélgetésünk során hangsúlyozta: a teremtés-

védelem sok mindenről szól. Rengeteg napjainkban a válságtünet. Emberek tömegei élnek katasztrofálisan, hatalmas a társadalmi rétegek közötti szakadék, s a különbségek ép ésszel felfoghatatlanok. A súlyos válságjelenségek a természetben is megmutatkoznak. A teremtésvédelem egyik kiindulópontja, hogy a globális válság oka maga az ember, aki nem tölti be azt a szerepet, amit Isten neki szánt a teremtésben. A teremtésvédelemmel szeretnék megmutatni a keresztény testvéreknek, hogy mértékletességgel, igényeink, vágyaink „lecsavarásával” tom-píthatunk a tünetekben, s egyúttal tehetünk a saját boldogságunkért, és mélyebb egységbe kerülhetünk Istennel. Ferenc pápa a *Laudato si'* (Áldott légy!) enciklikájában az ökoszociális válság két fő területét így határozza meg: a szegények és a Föld kiáltása (sóhaja). A „föld sóhajának” enyhítése érdekében az egyesület munkatársai a környezetvédőkhoz nagyon hasonló, egyszerű cselekvéseket javasolnak: komposztálás, faültetés, hulladékmentes bevásárlás és más fontos apróságok, például az, hogy a keresztény közösségek az agapékon ne használjanak eldobható poharakat, evőeszközöket. A teremtésvédelem iránt elkötelezett emberek lépéseket tesznek az élővilág

inkra is, vetette közbe Nemes Csaba. Régebben a családokban péntekenként soha nem ettek húst, ez a legtöbb katolikusra jellemző volt. Ma már nincs így, legfeljebb a böjti időszakban. Pedig a húskételek korlátozott fogyasztása kedvező hatással van a lelkiéletünkre, s a Föld védelmére is segít.

A Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület elnöke emlékeztetett rá: Ferenc pápa minden év szeptemberében teremtésvédelmi üzenetet küld nekünk, de máskor is megszólal e témában, egyszerű, közérthető nyelven: ezek egyenes és sokszor szigorú üzenetek a világ vezetőihez. Az egyesületnél több *Laudato si'*-animátorkurzust is szerveztek már. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a nemzetközi *Laudato Si'* Movement és a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület együttműködésében öthetes online kurzust tartanak, melyen laikusok és egyháziak, szerzetesek, plébánosok is jelen vannak. A program koordinátora Szabó Eszter.

Nagyon fontos szerepet tölt be a Nobilis Márió által létrehozott Naphimnusz Műhely is. Márió atya elmondta: ez a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola és a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület közös programja. Hét-nyolc évvel ezelőtt az egyesület néhány tagja fölvetette: észrevették, hogy a teremtésről beszélve rendszeresen úgy fogalmaz: az Atya Krisztusban, „Krisztusra tekintve” teremtette a világot. Mi az oka ennek a következetes szóhasználatnak? Beszélgetni kezdtek erről, és kiderült: vannak olyan elvi, háttérbeli kérdések, amelyek lényegesek azok számára, akik a gyakorlatban is foglalkoznak a teremtésvédelemmel. Aktivitásuk mellett szükségük van arra is, hogy időnként megálljanak és átgondolják ezeket. Rendben van, hogy tevékenyen részt

veszünk a teremtésvédelemben, de milyen elvek alapján cselekszünk? Erre az igényre válaszul hirdették meg, hogy a Sapientia-főiskolán havonta egyszer elővesznek egyes témákat, s megbeszéljük azokat.

Felvetnek itt például olyan elméleti kérdéseket, hogy mi az a strukturális bűn és mi köze van az ökológiai problémákhoz, vagy arról, hogy a helyi közösségi energiarendszereket milyen elvek alapján és milyen jogi szabályozási keretek között lehet jól kialakítani és működtetni. Olyan találkozások ezek, ahol a különböző megközelítésekre irányuló kölcsönös figyelemmel próbálják megtalálni a közös bölcsességet.

Az elmúlt csaknem fél évszázad pápái – Szent II. János Pál, XVI. Benedek, Ferenc – gyakran beszéltek arról, hogy a szegénység, az emberi katasztrofáltság és a klímaváltozás súlyos hatásai mind ugyanarról a töről fakadnak: az emberi természet kapzsiságából, önzőségéből, abból a felfogásból, hogy a jövő nem számít, csak a pillanatnyi jólét. Nobilis Márió kifejtette: a problémák egyik forrása éppen ez az attitűd. A másik pedig az, amit Ferenc pápa gyakran hangsúlyoz: amikor azt látom, hogy valaki nem veszélyes rá, nem tud ellenállni az akaratomnak, akkor ledózerolom, úthengerként átmegyek rajta. Nemes Csaba Ferenc pápának erre a magatartásra vonatkozó kifejezését idézte: az *eldobás, a selejtezés kultúrájában* élünk. De a Szent-anya használja az *átfogó ökológia* kifejezést is: ebbe nemcsak a természeti ökológia tartozik bele, hanem a társadalmi, a kulturális ökológia, a „mindennapok ökológiája” is.

Ferenc pápa arra is figyelmeztet: globális szemléletváltásra van szükség. Csak akkor lehetünk jók, ha mások jólétéről is gondoskodunk. A *levél* című dokumentumfilmben pedig úgy fogalmaz: a globális megterés elengedhetetlen ahhoz, hogy a világ ne pusztuljon el. Nobilis Márió szerint vannak, akik kifejezetten félnek a globalizációtól, és vallják, hogy

legjobb lenne megszabadulni tőle. A Katolikus Egyház álláspontja ebben a kérdésben kissé különbözik a konzervatív társadalmi felfogástól, amely egyértelműen azt mondja: a globalitás helyett a lokalitásra

kell helyezni a hangsúlyt. Ferenc pápa figyelmeztet: nem tehetünk úgy, mintha nem lenne globalitás. Ha vásárolok Magyarországon egy ruhát, azzal hatok a Bangladesben kiszolgáltató helyzetben élő szegényekre is, akik olcsó pénzért előállítják ezt a terméket. Ha megvásárolom, azzal hozzájárulok a kizsákmányolásukhoz. Ezer ilyen példát lehetne említeni.

A helyi cselekvések sokasodásából és összefogásából indulhat el egy globális szintig ható változás. Szabó Eszter szerint a jelenlegi életberendezésünk alapparadigmája a fogyasztás és a materializmus. A cél, hogy az egyes cselekedetekkel megváltoztassuk ezt, visszatérve az alapértékekhez. Ne az legyen az érték, hogy két szuperautó áll a garázsban, hanem az, hogy mennyi minőségi időt töltöttem együtt a szeretteimmel!

Közbevetettük: noha a fiatalok a teremtésvédelem legfőbb hívei, hiszen a jövőjükön van szó, mégis ők utaznak a legtöbbet repülőgéppel, sűrűn cserélik a mobiltelefonjukat, s egyáltalán, ők a legnagyobb fogyasztók. Vajon nem ellentmondás ez? Nemes Csaba így válaszolt erre: vigyázzunk arra, hogy ne mindig a leghangosabban szóló katasztrófa prognózisoknak higgyünk. Akkor se tegyük ezt, ha részint megalapozott megközelítést alkalmaznak. Hiszen ott él bennünk a reménység, hogy van még kiút. Sok száz apróbb-nagyobb tett létezik, ami közelebb visz a megoldáshoz, a legrosszabb elkerüléséhez. A lehetőségeinkhez mérten mindent meg kell próbálnunk. Nobilis Márió a fiatalok általunk elmentmondásosnak nevezett magatartásáról gondolkodva Ferenc pápára hivatkozott: „Azokban az országokban, amelyeknek a legnagyobb vál-

toztatásokat kellene végrehajtaniuk fogyasztási szokásaikban, a fiatalok új ökológiai érzékenységgel és nagylelkű szellemiséggel rendelkeznek, és néhányan közülük csodálatosan küzdenek a környezet védelméért. De olyan erősen fogyasztói és jóléti közegben nőttek fel, amely megnehezíti más szokások kialakítását. Következésképpen egy nevelési kihívással állunk szemben.” (*Laudato si'*, 209.)

Nobilis Márió hozzátette: a fiatalok akkor tudnak változást elérni a környezetükben, ha pozitív víziót állítunk eléjük. Ha csak fenyegetjük őket, hogy milyen jövő vár rájuk, azzal csupán a klímászorongásukat növeljük. Inkább fel kell vázolniuk előttük egy sokkal teremtéstudatosabb, szolidárisabb, örömtelibb jövőt, ami együtt jár a Föld erőforrásainak mérsékeltbb használatával is. Ez azonban csak akkor lesz hiteles, ha az őket nevelő idősebbek magukat is „ránevelik” erre a szemléletmódra és gyakorlatra.

A háromgyermekes Szabó Eszter évek óta rendszeresen biciklizik. Minden ősszel hatalmas élményt él át: a Lánchídon áttekerve egyszer csak meghallja a vadludak hangját. Fölneáz az égre Budapest kellős közepén, és látja, ahogyan rendezetten vonulnak. Ez elementáris hatással van rá – meséli –, ilyenkor átéli, hogy minden teremtménnyel össze vagyunk kötve.

A Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület elnevezésével kapcsolatban Nobilis Márió elmondta: természetesen Assisi Szent Ferenc *Naphimnusa* alapján választották a szervezet nevét. Pápaságában a Szentatya is a Ferenc nevet választotta magának, és már Szent II. János Pál pápa is Szent Ferenchez kapcsolta ezt a kérdéskört. Ez most különösen aktuális, hiszen 2025 stentév, de egyúttal a *Naphimnusz* megszületésének 800. évfordulójára emlékező esztendő is. Szent Ferencet nagyon sokan félreértik, pedig Istenhez és a teremtéshez fűződő viszonya kemény, megküzdött szeretet volt.

Nobilis Márió kifejtette: bár a teremtésvédelemről hallva a legtöbbeknek elsőként a *Teremtés könyve* jut eszükbe, a keresztény hit számára a kérdés megközelítése valójában a megtestesülés logikájából, Krisztusból indul ki. Jézus Krisztus eljövetele bizonyítja, Isten olyan mértékben szereti a világot, hogy kész megtestesülni, emberré válni benne. Ezen keresztül értjük meg aztán a *Teremtés könyvét* is, Isten tervét a teremtéssel. A keresztény teremtésvédő a Krisztussal való találkozásból indul ki. Ezért mondja Ferenc pápa: az ökológiai megterés a Krisztussal való találkozásunk következtetésének levonása. Ilyen értelemben a teremtésvédelem egészen konkrétan a keresztény üzenet szívéhez, lényegéhez kapcsolódik.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Az Új Ember könyvesbolt nyitvatartása januárban

Értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy az Új Ember könyvesbolt 2025. január 2–8. között leltár miatt zárva tart.

Nyitás: 2025. január 9., csütörtök.

Az újranyitást követően a megszokott nyitvatartással várjuk vásárlóinkat: **hétfőtől péntekig 9-től 18 óráig.**

**BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁN
AZ ÚJ EMBER KÖNYVESBOLT
VALAMENNYI MUNKATÁRSA!**

IMAÓRA

Kütvölgyi Szűz Mária-engesztelőkópna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regöczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 óra kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imalábadba elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 óra kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajorplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házbán (Leányfalu, Móróc Zsigmond út 141.): január 23-án 18 órától 26-án 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Életszakaszok belső gyógyulása”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

„Ne félj, nem itélek el!” címmel az abortusz, a vetélés, a lombikbaba elvesztésének fájdalmát hordozóknak lesz lelkigyakorlat Budapestén, 2025. január 30 – február 2. között, Kovács Ferenc állandó diakónus és Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelkigonozó vezetésével. A lelkigyakorlat során évtizedes tapasztalatra és mély elköteleződésre támaszkodva nyújtanak célzott segítséget az élet különféle veszteségeivel szembenézőknek. A részvételnek nem feltétele a vallásgyakorlás. Jelentkezés: nefeljnemittel@ gmail.com vagy 06/20-823-2201 (Treer Mária).

MEGHÍVÓ

Görögkatolikus Szent Liturgia a libanoni Szent Charbel remete tiszteletére és közbenjárását kérve Budapesten, január

22-én, vasárnap 17.30 órától a gazdagréti Szent Annyalok római katolikus templomban (Budapest XI., Gazdagréti út 14.). A szertartást bemutatja: Kocsis Tamás dél-budai görögkatolikus szervezőlelkész. A szentmise végén ereklyés áldás és olajkenet lesz, amely fiole olaj a Szent Charbel libanoni nyughelye előtt égett olajmécsekből származik. Az olajkenet kegyhelyhez kötődő szentelvény. A szentmise előtt litánia és közös imádság lesz. A szentmise után személyes közbenjáró imádság kérhető. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://szentannyalok.hu>

Emlőbetegek Szent Agáta-miséje, idén 25. alkalommal, az óbudai főplébánia-templomban (az Árpád híd budai hídfőjénél) 2025. február 8-án, szombaton 18 órától. Ünnepi mise keretében köszöntjük Szent Agátát, az emlőbetegek védőszentjét az óbudai főplébánia, a Curate Infirmos Orvosközösség és a Magyar Rákellenes Liga szervezésében. Főcelebráns: Tercsi Zoltán protonotárius kanonok. Közreműködik a Vásárhelyi Zoltán Férfikar Röss Tamás vezényletével. Orgonál Slezsák János. Előadására kerül Fauré: Messe Basse férfikari változat, Rápivavoli, Gounod, Cherubini, Campodonico művei. Minden érintettet és érdeklődőt szeretettel várunk. Imádkozzunk együtt az emlőbetegek gyógyulásáért védőszentjükhöz, Szent Agátához!

NYÍLT NAP

A Gál Ferenc Egyetem (GFE) szegedi Teológiai Kara január 15-én, szerdán 14 órakor nyílt napon várja a hitéleti és az egyetem világi – gyulai, békéscsabai és szarvasi székhelyű – karainak szegedi kihelyezett képzései iránt érdeklődőket. A teológia, a katekéta-lelképásztori munkatárs és a hittanár szakokról, a felvételi követelményeiről tájékoztatják az érdeklődőket vagy értekezésre készülőket Szegeden, a Dóm tér 6. szám alatti épületben. A diplomások számára mesterszakokként választhatók a hittanár-nevelőtanár, a keresztény egyház- és művelődéstörténet, a pasztorális tanácsadás és szervezetejlesztés szakok, valamint különböző szakirányú továbbképzések. A nyílt napra regisztrálni a www.gfe.hu honlapon lehet.

KIÁLLÍTÁS

„Istennek Kintess Tárháza” címmel kiállítás tekinthető meg az esztergomi Bibliotheca ferences vonatkozású ritkaságaiból Esztergomban, az Esztergom Főszékesegyházi Könyvtárban (Esztergom, Pázmány Péter u. 2.). A kiállítást rendezte: Dobó Judit, Németh Boglárka, Ócsai Eszter.

FELVÉTELI

A Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Kelet-Magyarország egyetlen katolikus pedagógusképző felsőfokú intézménye felvételi hirdet a 2025 szeptemberében induló képzések felvételi eljárására. Szeretettel várják a jelentkezőket a 2025/2026. tanév nappali és levelező tagozatos képzéseire (állami ösztöndíjas és költségtérítéses) 2025. február 15-ig, a levelező tagozatos kép-

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnauroda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE

GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC

Ref.: www.harangontes.hu

Cím: 2162 Órbottyán, Dózsa Gy. u. 3., Pf. 10.

Mobil: +36 30 948 9575 | +36 30 728 8161

Tel.: +36 28 360 170

E-mail:

gombosmi@harangontes.hu | info@harangontode.hu

zésekre 2025. május 30-ig lehet jelentkezni. További információk a <https://szentatanaz.hu/> oldalon vagy a Tanulmányi Osztályon a 06/42-597-602 telefonszámon vagy a tanulmanyiugyek@szentatanaz.hu e-mail címe.

RAJZPÁLYÁZAT

A TILMA a Gyermekművészetért Közhasznú Alapítvány újra meghirdeti gyermekrajzpályázatát. A téma a mexikói Guadalupei Szűzanya jelenésének története. Beküldési határidő: 2025. március 31. A képek bármely technikai megoldással készülhetnek A3-as méretben. A művek hátoldalára nyomtatott betűkkel fel kell írni a pályázó nevét és életkorát, elérhetőségeiket, a kép címét és a felkészítő tanár nevét. A rajzokat postán maradó címre: Magyarország, 3000 Hatvan, 1 sz. főposta (Grassalkovich út 1.), vagy szkennelve a tilma@freemail.hu e-mail-címre kell elküldeni. A 20., jubileumi kiállítás megnyitó- és díjkiosztó ünnepségének ideje: 2025. április 26., szombat 12 óra. Az ünnepséget Orosz Lóránt OFM, a mátraverébely-szentkúti nemzeti kegyhely igazgatója és Prokopp Mária művészettörténész nyitja meg.

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN február 9-12. | 4 nap | 349.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA, CASCIABA ÉS ASSISIBE

március 10-16. | 7 nap | 399.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

március 12-16. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

március 12-17. | 6 nap | 414.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT DÉL-OLASZORSZÁGBA (NÁPOLY - AMALFI-PARTVIDÉK - CAPRI)

március 12-17. | 6 nap | 449.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA (PIO ATYA ÉS SZENT MIKLÓS NYOMÁBAN)

április 3-8. | 6 nap | 419.900 Ft/fő

MÁLTAI ZARÁNDOKKÖRÚT

április 3-7. | 5 nap | 459.900 Ft/fő

HÚSVÉT RÓMÁBAN

április 17-21. | 5 nap | 374.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

május 1-4. | 4 nap | 334.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050

www.viasacra.hu

ADÁSVÉTEL

RÉGI könyveket, képeslapokat vásárolok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestest-stainedglass.hu

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házról is. T.: 06/1-213-5726

Szentévek emlékezete

Török Csaba írása (1. rész)

Szentévek emlékezete a pápai érmeiken címmel időszaki kiállítás nyílt meg az esztergomi Keresztény Múzeumban 2024. november 17-én, a 2025. évi jubileum megnyitására készülve. A megnyitón Török Csaba tartott előadást, amelynek szerkesztett változatát közöljük. Mostani számunkban az előadás első részét olvashatják.

Az idő szentsége

„Számolj tovább magadnak hét évet, azaz hétszer hét, tehát összesen negyvenkilenc esztendő, s a hetedik hónapban, a hónap tizedik napján, az engesztelés idején, fúvasd meg a koszarvat egész földeteken, s tedd szentté az ötvenedik esztendőt! Hirdess szabadulást földed minden lakójának, mert öröndetes esztendő az. Kapja vissza akkor mindenki a birtokát, és térjen vissza mindenki eredeti családjához, mert az öröndetes, az ötvenedik esztendő az! Ne vessetek, ami a szántón magától terem, ne arassátok le, tőkéteket ne metsszitek és természet ne takarítsátok be, hogy szent legyen az öröndetes esztendő, hanem azt egyétek, amit éppen találtok! Az öröndetes esztendőben mindenki kapja vissza a maga birtokát.” (Lev 25,8–13)

A Biblia embere számára Isten szentsége átsugárzott a teremtett világ rendjébe. A világ teremtésének elbeszélésében tízszor mondta a Mindenható: „Legyen!” (ld. Ter 1,1–2,4a) — mintha ezzel a kozmosz számára is olyan rendet és törvényt adott volna, mint az embereknek a tízparancsolatban (Kiv 20,1–17; MTörv 5,6–21). Az univerzum idejét a csillagok, a fényt adó égitestek mozgása szabályozta és osztotta fel egységekre: „Legyenek világítók az ég boltozatán! Válasszák el a nappalt az éjszakától, jelezzék az időket, a napokat és az esztendőket!” (Ter 1,14). A Nap ciklusa és az év, a Hold ciklusa és a hónap (s ennek negyedrésze, a hét) a Mindenség hatalmas mozgásával kötődik össze a földön élők létezésének ritmusát.

Ádám és Éva képében fajunk arra kapott meghívást, hogy ebben a ciklikusan előre haladó időben „művelje és őrizze” (Ter 2,15) az Édent, az egész rábízott világot. Am az élet célja mégsem a munka, a feladattaljesítés. Ez csupán eszközül szolgál a létfenntartáshoz s ahhoz, hogy elérjük az idők legértékesebbikét: az ünnepet. A mindennapok és a szent napok változását a hetes szám ritmusa adta ki, magának a munkálkodó-alkotó Istennek a példájára: „A hetedik napra befejezte Isten a munkáját, amelyet végzett, és a hetedik napon megnyugodott minden munkától, amelyet végzett. Megáldotta Isten és megszentelte a hetedik napot, mert azon nyugodott el minden munkájától, amelyet végezve teremtett Isten” (Ter 2,2–3). A világ első hetének utolsó, hetedik napja, a szombat (a szó a héber megnyugvás, megpihenés igéből ered) lett minden ünneplés ősfarmája. Ez a ritmikus változás azonban nemcsak a napok, de az évek rendjét is átjárta. A hetedik esztendő ugyanúgy megbékélést kínált, mint a hetedik nap: a rabszolgát a hatodik év után szabaddá kellett tenni (Kiv 21,1–6), s a földet, a növényeket és az állatokat is pihenni kellett engedni: „Hat esztendőn át vedd be szántódat, és gyűjtsd be termését, a hetedik esztendőben azonban hagyj ugaron! A termését hagyja a sorsára, hadd egyék meg néped szegényei! Amit azok meghagynak, hadd egye meg a mező vadja. Szőlődél és olajfakertedél hasonlóképp cselekedj!” (Kiv 23,10–11).

Az igazán csodálatos a nagy szombatévet, vagyis a hetedik hetedesztendőt követő idő, az úgynevezett

jóbel-év volt. Nevét arról a csavart tüllökürtről kapta, amelynek megfújásával a 7. hónap 10. napján, az engesztelés ünnepén bejelentették a kegyelem idejének elkezdődését. Szent volt ez a különös év, már-már utópiá-

ta a „kegyelem esztendjével”: egy nap egy egész évvel szemközt! Az isteni ítélő igazságosság és kegyelmező jóság, szeretet viszonya tükröződik itt. Emellett innen értjük meg azt a hatalmas sóvárgást és vágyat, ame-

gai és nehézségei, elengedik minden bűn adósságát, s a választott nép egésze mindörökké egyedül az istenlátás szemlélésének fog örövendezni, betöltve így Urunk és Üdvözítőnk parancsát: *Nyugodjatok el és lássátok, hogy én vagyok az Úr!* [vö. Zsolt

resését is előírja (negyedik stációként XI. Gergely kapcsolta be a Havas Boldogasszony-bazilikát a zárandokútvonalba). Ily módon a második szent évre 1350-ben kerülhetett sor. Am tekintettel a korabeli viszonyokra, az emberlét törekénységére és rövidségére VI. Orbán arról határozott, hogy Krisztus életkorának megfelelően harminchárom évenként kell jubileumot tartani.

Végül 1470-ben II. Pál hirdette ki a máig érvényes szabályozást: az emberi nemzedékek éveinek megfelelően huszonöt esztendőként kerüljön sor szent évre — így nincs olyan generáció, amelynek életidejében legalább egyszer ne nyílna meg ez a különös kegyelmi lehetőség. Ekként 1475 óta törletlen a huszonöt évente tartott jubileumok sora. (Egy évszázad jelentett kivételt: 1800-ban a francia forradalom és napóleoni háborúk, 1850-ben a forradalmak utáni bizonytalanságok nem tartották meg a szent évet, 1875-ben pedig a Pápai Állam elfoglalása, a feszült római helyzet okán „zárt ajtók mögötti”, a Szent Péter bazilikára korlátozódó jubileumra került sor. A 19. században csak egyetlen hagyományos szentév volt, az 1825-ös, amikor azonban a falakon kívüli Szt. Pál-bazilika éppen romokban hevert, hiszen két évvel korábban porig égett egy pusztító tűzvészben. Emiatt a negyedik felkeresendő templom a trasteverei S. Maria-bazilika lett. (Ilyen „cserére” a Tevere áradásai miatt sor került már 1625-ben és 1700-ban is.)

Az évszázadok során felbukkant a rendkívüli szentévek tartásának igénye is. Ezek sorában elsőként az 1390-es esztendőt említhetjük, amikor a VI. Orbán-féle ciklusváltás okán került beiktatásra egy jubileum (ám 1400-ban visszatért a szokott rend). A meghirdetés mögött mindannyiszor valamiféle különös esemény, aktualitás állt. 1560-ban IV. Piusz a Trienti Zsinat (1545–1563) korszakos történéshöz kapcsolta azt, 1842-ben XVI. Gergely a spanyol egyház békéjéért kívánt imádkozni. IX. Piusz 1870-ben az I. Vatikáni Zsinat alkalmából nyitotta meg a szent kaput, utóda, XIII. Leó pedig 1881-ben és 1886-ban is elrendelte rendkívüli jubileum tartását. A 20. században még gyakoribbá vált ez a szokás. Legutóbb — Ferenc pápa döntése nyomán — 2016-ban került sor rendkívüli szentévre, ez volt az Irgalmasság jubileuma.

Átlépni a szent kapun

A kapu minden kultúrában és vallásban szakrális karakterrel bír: ez az átmenet helye, ahol két eltérő létsík találkozik. Kapun való átlépés a születés, ahogyan a halál is. Küszöb a legszentebb és a profán világ közötti határt jelöli ki. Még az Isten diadalmas érkezése, világba való belépése is kapun át történik:

„Tárujjatok fel, hatalmas kapuk, táruljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya! Ki az a dicsőség királya? Az erős és hatalmas Úr, a harcban hatalmas Úr.”

(Zsolt 24,7–8)

(A folytatást a következő számban olvashatják.)

A Szent Család vasárnapján a lateráni bazilikában Ferenc pápa megbízásából a Római Főegyházmege általános helynöke, Baldo Reina bíboros nyitotta meg a szent kaput (Fotó: Vatican News)

nak nevezhető: mintha a szabályok, a felszabadítás, az adósságelengedés, a zálog visszaszolgáltatása, a földtulajdonok visszarendezése, mind azt a célt szolgálta volna, hogy a világ visszatérjen a teremtéskori, harmonikus állapotába. Az emberek közötti különbségek csökkentek, a szegények nyomora enyhült, újra közelebb lehetett lépni ahhoz az ideális állapothoz, amelyet a Teremtő minden alkotása számára megálmodott, de a bűn, az önzés, a hatalom- és birtoklászvágy eltorzított.

A kegyelem esztendeje

Jézus első nyilvános igehirdetésekor, a názáreti zsinagógában Izajás tekercséből olvasott fel egy részt (Lk 4,17–19). Az eredeti prófétai szöveg így hangzik:

„Az Úristen lelke van rajtam, mert felkent engem az Úr, elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, hogy meggyógyítsam a megtört szívűeket; hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást, és a vakoknak a látást; hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendjét és Istenünk bosszújának napját; hogy megvigasztaljak minden gyászolót; hogy Sion gyászolóinak fejdíszat adjak a hamu helyett, öröm olaját a gyász helyett, dicséret palástját a csüggedés lelke helyett.” (Iz 61,1–3)

Jézus magára, saját messiási küldetésére érti ezt a szakaszt: „Ma teljesedett be ez az Írás a ti fületek hallatára” (Lk 4,21). Olvasva a sorokat s a „jeleket”, amelyek az Úr felkentjének (héberül a Messiásnak, görögül a Krisztusnak) az eljövételét kísérik, felismerhetjük bennünk a jóbel-év ajándékait. Az „Isten bosszújának a napja”, vagyis az ítélet napja (amelyre készülve az engesztelő áldozatot bemutatják) teljes aránytalanságot mu-

lyet minden hívő érzett: bárcsak az én életembe is megérkezne a kegyelem esztendeje! Bár én is átélném azokat az áldásokat, szabadságokat, ajándékozásokat, amelyekről a Szentírás tanít! De jó lenne, ha az én szemelyes létezésem is átmenődné ennek a messiási kornak a gyönyörűsége kegyelmi esztendjébe!

A keresztény jubileum születése

A középkori szerzők tudtak arról, hogy a Biblia mit tanít a jóbel-évről. Az egyik legnagyobb „enciklopédista”, az ősi szerzők tudását különös elemző erővel egybegyűjtő Sevillai Szt. Izidor a görög olimpiászok és a latin lustrumok mellett említi a „jubileumot” (ld. *Etim.* V, 37, 3–4). „A jubileumkor kiáltók zengtek, mindenki visszakapta régi tulajdonát, az adósságokat elengedték, a szabadságjogokat megerősítették. Mi magunk is még mindig megünnepeljük ezt a számot [ti. a hetes számot – a szerző megj.] a Pünkösöd napjainak számában az Úr feltámadása után, a bűn megbocsátásával és minden adósságunk írott nyomának a kitörlésével, mivel megszabadultunk minden rabságból, megkapva a reánk leszálló Szentlélek kegyelmét.” (Barney, S. A. – Lewis, W. J. – Beach, J. A. – Berghof, O. (szerk. és ford.), *The Etymologies of Isidor of Seville*, Cambridge UP, Cambridge 2006, 129–130.)

Beda Venerabilis pedig így fogalmaz pünkösöd vigiliáján mondott szentbeszédében: „Az ötvenedik esztendő a törvény szerint jubileum, amit elengedőnek vagy megváltoztatónak kell hívni, amikor a nép tartózkodik minden munkától, elengednek minden adósságot, felszabadítják a szolgákat, ez az év kiemelkedőbb, mint a többi, nagyobb ünnepekkel és istendicsérettel, s e szám érdemén a legfőbb béke nyugalmát vezeti be, amikor — miként az apostol mondja — a harsona hangjára feltámadnak a halottak, mi pedig elváltunk a dicsőségbe [vö. 1Kor 15,52 – a szerző megj.]; ahol véget érnek ennek a világnak a fáradsá-

46,11 – a szerző megj.]” (*Patrologia Latina*, vol. 94, 195–196.)

A két idézett szerző szavai mutatják, miféle vágyakozással és hitből fakadó reménységgel gondolt a középkor embere a Szentírásból ismerős jubileum intézményére: valóban úgy sejtett fel az, mint a kegyelem egészen kivételes esztendeje, egy olyan év, amikor a testi és a lelki nehézségek, megköztözöttségek végre megoldást találnak, s valamiképpen már itt a földön meg lehet érezni a mennyország előízét.

VIII. Bonifác pápa volt az, aki úgy döntött, hogy intézményes formát ad a keresztény jubileumnak. *Antiquorum habet* kezdetű, 1300. február 22-én kelt levelével úgy rendelkezett, hogy minden századik esztendő legyen kivételes jubileum-év a keresztények számára. Aki elvégzi szentgyónását és felkeresi Szt. Péter és Szt. Pál római bazilikáját, az teljes búcsúban, vagyis a bűnökért való ideig tartó büntetés teljes elengedésében részesül (a rómaiaknak a gyónás után 15, a zárandokoknak a gyónás után 30 napon belül kellett elzárandokolniuk e két templomba). Így fogalmaz a dokumentum: „Mi, a mindenható Isten irgalmasságából, és az Ő apostolainak érdemeiben s tekintélyében bízva, testvéreink tanácsára és az apostoli hatalom teljességével mindenkinek, [...] akik ezeket a bazilikákat tisztellett felkeresik, valódi bűnbánatot tartanak és meggyónnak, [...] a jelen és az ilyen jellegű bármelyik elkövetkező századik évben bűneiknek nemcsak teljes és bőségesebb, hanem a lehető legtéljesebb bocsánatát fogjuk engedélyezni és engedélyezzük” (DH 868). Giotto híressé vált freskón örökítette meg a katolikus egyház főtemplomában, a Lateráni Szt. János-bazilika jobb oldali oldalhajójában, a szent kapu közelében, az első szentév kihirdetését.

Száz év azonban igen nagy idő! VI. Kelemen pápa tehát úgy döntött 1343-ban, hogy ötven esztendőre csökkent a ciklust (ezzel a bibliai rendet gyökereztetve meg), s harmadik állomásként a Lateráni bazilika felke-

HÍREK KÉPEKBEN

• **Több mint huszonhatezer csomag** jutott el nehéz sorsú emberekhez karácsony előtt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a SPAR Magyarország december elsején kezdődő „Adni öröm!” akciójának eredményeként. A SPAR üzletek vásárlói 223 tonna élelmiszerrel járultak hozzá a gyűjtéshez, és közel 5,5 millió forintért vásároltak adománykártyát, amit a SPAR Magyarország további ötmillió forinttal egészített ki. Az „Adni öröm!” akció eredményei elérhetők az adniorom.hu honlapon.

• **Boldog Salkaházi Sára** 1944. december 27-én szenvedett mártírhalált a pesti Duna-parton. A 80. évfordulóról megemlékezett a Szociális Testvérek Társasága 2024. december 27-én Budapesten, a vértanúság helyszínén, a Salkaházi Sára rakparton lévő emléktáblánál. A koszorúzáson elhangzott beszédek után Erdő Péter bíboros, prímás vezette a záróimát, majd szentmisét mutatott be az Egyetemi (Kisboldogasszony-) templomban.

• **A Nyíregyházi Egyházmegyei Karitás** december második felében ezeregy száz angyalbatyut és számos tartósélelmiszer-csomagot juttatott el rászoruló gyermekekhez és idősekhez. A karácsonyi ajándécsomagok felét Kárpátaljára, Ungvárra szállították, a másik felét pedig Magyarország különböző településeinek élő nélkülöző időseknek, családoknak adták át.

Indiai szerzetesnővér az emberi jogok védelmében

Az emberi jogok nemzetközi világnapja alkalmából 2024. december 10-én a Vatican News angol nyelvű szerkesztősége egy Indiában szolgáló nővért mutatott be az olvasóknak, aki jogi segítséget nyújt a rászorulóknak.

1948 óta december 10. az emberi jogok világnapja. Amint 2023-ban Ferenc pápa megfogalmazta: „Az emberi jogok iránti elkötelezettség soha nem ér véget!” A Szentatya arra hívott mindenkit, hogy kövessük azoknak a példáját, akik bölcsen és türelemmel tevékenykednek a békés együttélés érdekében.

Az emberi jogok elkötelezett védelmezői közé tartozik Joicy Joy nővér is, a Názáreti Irgalmasrend (Sisters of Charity of Nazareth, SCN) tagja, aki már gyerekkorában is azért akart ügyvéddé lenni, hogy a szegényeken segíthessen. Szaktudását a marginalizált csoportok javára fordítja; kiáll a törzsi közösségek, a nők, gyermekek, illetve a kisgazdálkodók mellett. India Kerala államában folytatja tevékenységét az élet, a méltóság, a szabadság, az emberi jogok védelmében.

Kongregációja azzal a céllal alapított házat Kerala állam Kakkavájál (Kakkavayal) településén, hogy az öslakosok egyenjogúsítását segítsék elő, illetve tájékoztassák őket jogaikról. Az egyik gyakori probléma az volt, hogy vállalkozókat bízták meg házáépítéssel, akik elvették az öslakosok pénzét, de nem végezték el a munkát, így fedél nélkül maradtak a családok; sok más esetben az illegális munkavállalásból fakadtak problémák. Joicy nővér jogi szolgálata egy súlyos ügygel indult: egy Paniya törzsbeli fiatal nő halt meg balesetben, és csak a nővértől köszönhetően kapott a család kártérítést az államtól. Mint most a Vatican News munkatársával megosztotta: ennek az esetnek a sikere megerősítette hitét az érdekképviselet, a pártfogó ügyvédi munka átfogó erejében.

A szerzetesnővér tevékenységi köre attól kezdve vált szélesebbé, hogy kinevezték jogi tanácsadónak a keralai kormányzat nő- és gyermekvédelmi osztályára. Ennek a pozíciónak köszönhetően tudott többek között a családon belüli erőszak eseteivel foglalkozni, ingyenes jogi segítséget és képviselést, illetve pszichológiai támogatást nyújtani az áldozatoknak. Őt körzet tartozik hozzá, így nagyobb befolyást szerzett, és közbe tud avatkozni, amikor szükséges.

Joicy nővér munkáját világi önkéntesek támogatják, szinódusi szellemben folyik a munka. Együtt gondoskodnak a régió peremre szorult csoportjairól, jogi és pszichológiai nehézségeikben is támogatva őket. Az elmúlt évben a nővér a családon belüli erőszak 105 esetével foglalkozott, 30 más családi ügygel, 17 tulajdonjogi vitával, emellett 117 tanácsadói ülés keretében nyújtott segítséget. Az emberi jogok aktivistájaként egy igazságosabb társadalom megteremtése áll hivatása középpontjában.

Fordította: Verestói Nárcisz
Forrás: Vatican News angol nyelvű szerkesztősége; Nazareth.org
Fotó: Vatican Media

A szentév egyik főszereplője: a Porta Sancta

Ferenc pápa szenteste megnyitotta a Szent Péter-bazilika szent kapuját, amivel kezdetét vette a 2025-ös jubileumi év. Az alábbiakban a jubileum egyik főszereplőjét, a Szent Péter-bazilika szent kapuját mutatjuk be.

A Szent Péter-bazilika szent kapuját csak a szentévek alkalmával nyitják meg, melyekre általában – rendes folyamatban – huszonöt évenként kerül sor. A „Porta Sanctát” legutóbb Szent II. János Pál pápa nyitotta meg a 2000-es jubileum idején, majd Ferenc pápa 2015-ben az irgalmasság rendkívüli szentéve alkalmából. A szent kapu a megváltó, a pásztor és a tanító Krisztust jelképezi, aki ezt mondta magáról: „Én vagyok a kapu. Aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni, ki-be jár, és legelőt talál” (Jn 10,9) – írja a ferences Giovanni Giuliani a bazilika ismertetőjében.

A jelenlegi bronzkapu Vico Consorti 1950-es műve, amely Ferdinando Marinelli firenzei műhelyében készült. Tizenhat evangéliumi jelenetet ábrázol, melyek a bűn és a megbocsátás témáját állítják a középpontba.

Giovanni Giuliani így ír a négy sor (soroként négy kép) értelmezéséről:

1. sor. Amikor Ádámot és Évát kiűzték a paradicsomból, úgy tűnt, egy kapu örökre bezárult – de az angyali üdvözlés újra kinyitotta az élet kapuját a megváltás által elhozott megbocsátás révén.

2. sor. Az Úr a szent kapuban vár minket, hogy örömet adjon azoknak, akik elherdálták a keresszesség ajándékát; hogy megkeresse a bányát, amely elveszett a világ gonoszságai között; hogy visszavárja a tékozló fiút; hogy meggyógyítsa azokat, akiket megnyomorított a bűn.

3. sor. Sokat megbocsátanak annak, aki nagyon szeret: szeretet és megbocsátás szükséges ahhoz, hogy megtaláljuk az Urat, aki ezeket a szavakat mondta a kereszten: „Még ma velem leszel a paradicsomban.”

4. sor. A gőg és a bűn, melyek megakadályozzák a hit megszületését, eltöröltetnek Jézus által, aki azt mondja: „Bocsásd meg bűneinket.” Az Úr vár minket annál a másik kapunál, annál másik ajtónál, amely a szívünk, s amelyen mindennap kopogtat, mert be akar lépni: „Sto ad ostium et pulso” – az ajtónál állok, és kopogtatok.

A Szent Péter-bazilika szent kapujának központi részén a következő szentírás jelenetek láthatók (a tizenhat osztatú kapu második és harmadik sorában):

1. „De János igyekezett visszatartani: »Nekem van szükségem arra, hogy megkeresztelkedjem általad, és te jössz hozzám?»” (Mt 3,14)

2. „Az Emberfia ugyanis azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.” (Lk 19,10)

3. „A fiú így szól hozzá: »Apám! Vétkeztem az ég ellen és teellened; már nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezem.»” (Lk 15,21)

4. „Jézus azt mondta neki: »Kelj föl, vedd ágyadat, és járj!«” (Jn 5,8)

5. „Sok bűne bocsánatot nyert, mert nagyon szeretett.” (Lk 7,47)

6. „Akkor Péter odament hozzá, és azt mondta neki: »Uram! Hányszor vétkezhet ellenem a testvérem, hányszor kell megbocsátanom neki? Talán hétszer?» Jézus azt felelte neki: »Nem azt mondom, hogy hétszer, hanem hogy hetven-szer hétszer.»” (Mt 18,21–22)

7. „Akkor az Úr hátrafordult, és rátekintett Péterre. Péter pedig visszaemlékezett az Úr szavára, hogy azt mondta neki: »Mielőtt ma megszólal a kakas, háromszor is megtagadsz engem.« Ekkor kiment, és keservesen sírni kezdett.” (Lk 22,61)

8. „Ő azt felelte neki: »Bizony, mondom neked: még ma velem leszel a paradicsomban!«” (Lk 23,43)

A kapu alsó sorában a következő jelenetek vannak ábrázolva: A Feltámadott megmutatja sebhelyeit Tamás apostolnak (Boldogok, akik hisznek), A feltámadt Krisztus megjelenik apostolainak (Vegyétek a Szentlelkét!), Saul megtérése (Én vagyok Jézus, akit te üldöztél), XII. Piusz megnyitja a szent kaput (Az ajtónál állok, és kopogtatok).

Fordította: Verestói Nárcisz
Forrás: Stpetersbasilica.info
Fotó: Vatican Media

Lackfi János

Mi minden...

Mi minden fér egy évbe?
Jár-e a hála érte?
Mondjam-e, hogy megérte?

Dobjak-e kútba érmét,
hogy ide visszatérnék?

Vagy mondjam, jobb, hogy elmúlt,
mert szép hosszúra elnyúlt?

Vagy mondjam, ez rövidke,
kész, a cica elvitte?

Volt benne tél meg nyár is,
kis hó, de olvadt máris.

Volt benne láng meg füst is,
aranyérem s ezüst is.

Volt benne jó sok balhé,
szabadban főzött hallé.

Meg égig érő árák,
selejtet ontó gyárak.

Volt áhítat és ünnep,
sok köznep, jó pár szünnap!

Voltak kirándulások,
koccintós áldomások!

Ó, mennyi menyegző volt,
termelt az esküvő-bolt!

Jaj, mennyien születtek,
ittuk levét szüretnek!

Jaj, voltak temetések,
hagymát szeltek a kések!

Sírtunk, máskor nevtünk,
kinti cipőt levettünk.

Papucsba bújtunk hipp-hopp,
ne hordjuk be a piszkot.

S a legjobb, hogy van otthon,
hol pezsgőzön-borozzon

az ember újév napján,
remélve, jobb lesz aztán.

Hány ima fér egy évbe?
Jövőre több lesz? Mért ne?
Többet nézzünk az égrel!